

ZARZĄDZENIE NR 46
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 04 maja 2022 r.

w sprawie zmiany załączników do Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 kwietnia 2021 r. w sprawie katalogów norm czasu dla prac leśnych

Zn. spr.: EZ.011.12.2022

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe², w wykonaniu zadania Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, o którym mowa w art. 33 ust. 3 pkt 3 ustawy o lasach³, zarządza się, co następuje:

§ 1

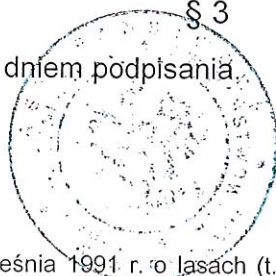
1. Zmienia się katalog norm czasu dla prac leśnych wykonywanych w zagospodarowaniu lasu oraz na składnicach manipulacyjno-spedycyjnych, stanowiący Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 kwietnia 2021 r. w sprawie katalogów norm czasu dla prac leśnych (znak: EZ.011.3.2021), w ten sposób, że nadaje mu się brzmienie określone w Załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia.
2. Zmienia się modele matematyczne służące do wyliczania pracochłonności dla prac leśnych z zakresu pozyskania i zrywki drewna, stanowiące zapisany w postaci elektronicznej Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 kwietnia 2021 r. w sprawie katalogów norm czasu dla prac leśnych (znak: EZ.011.3.2021), w ten sposób, że nadaje im się zapisane w postaci elektronicznej brzmienie określone w Załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia – które mocą niniejszego zarządzenia zostaną zmienione w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych (SILP).

§ 2

Traci moc zarządzenie nr 27 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie zmiany załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 kwietnia 2021 r. w sprawie katalogów norm czasu dla prac leśnych.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

p.o. DYREKTORA GENERALNEGO
Lasów Państwowych

Józef Kubicz

¹ Art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.”

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statut Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę (o lasach) oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także innych przepisów prawnych, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Art. 33 ust. 3 pkt 3 ustawy o lasach stanowi, że Dyrektor Generalny „inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa”.

KATALOG NORM CZASU DLA PRAC WYKONYWANYCH W ZAGOSPODAROWANIU LASU

Opracowanie:
Nadzór i kierowanie pracami:
Założenia Techniczno-Organizacyjne weryfikacji norm:
Weryfikacja katalogu i opracowanie nowych norm CW i CP:
Opis czynności i weryfikacja merytoryczna:

ORWLP w Bedoniu
Rafał Salwatkowski,
Łukasz Bojarski
Bernard Deus
Bernard Deus
Elzbieta Murat
Marcin Chirrek
Lech Radowski
Maria Wiler
Tomasz Krawczyk
Liliana Armatus
Krzysztof Boruń
Michał Nowak
Marcin Poczekaj
Lech Jankowiak
Edyta Kostańczuk
Marcin Cichowicz
Bernard Deus
Henryk Nowiński
Jakub Sarzyński
Wojciech Sarzyński

Opracowanie katalogu:

Skład zespołu rejestrującego chronometraż:

Bajek Kryszyńska	Kielczyk Grzegorz	Sarzyński Jakub
Chomicz Andrzej	Kopka Przemysław	Sarzyński Wojciech
Dalkowska Anna	Krochmal Hubert	Siepnowski Tomasz
Dalkowski Łukasz	Kujawski Cezary	Stróżyna Henryk
Dalczyżyn Andrzej	Małyśiak Piotr	Szymański Jacek
Deus Bernard	Miązga Marek	Silwiński Łukasz
Ferdycz Marcin	Michalak Karolina	Świdorski Ryszard
Filipczak Piotr	Michalski Sebastian	Tabarkiewicz Piotr
Gałązkiewicz Stanisław	Miechowicz Katarzyna	Telerycz Ryszard
Gid Jacek	Morawiak Sylwester	Tomana Andrzej
Głogota Arkadiusz	Nowiński Henryk	Turek Małgorzata
Gorączka Włodzisław	Ostrowski Zbigniew	Turowski Jarosław
Gorczycki Michał	Ozimiński Rafał	Węgrzynowska Iwona
Grzyb Adrian	Piotrkowski Zbigniew	Wielgus Paweł
Haliński Paweł	Rębisz Paweł	Woron Jan
Kamiński Krzysztof	Rygielski Maciej	Zelenay Paweł

Liczba wykonanych chronometraży

CW i CP: 535

Pozostałe czynności: 1254

Razem: 1789

28.04.2022

Spis treści

Część A. Wprowadzenie do katalogu norm czasu dla prac wykonywanych w zagospodarowaniu lasu.....	6
I. Definicje	6
II. Składowe normy czasu z katalogów, poza czasem wykonania pracy właściwej.....	6
Część B. Opis utrudnień i stopni trudności.....	8
I. Uwagi ogólne	8
II. Tabela stopni trudności prac szkółkarskich	8
III. Tabela stopni trudności prac wykonywanych na uprawach, plantacjach i w drzewostanach	8
IV. Tabela stopni trudności dla prac wykaszania konkurencyjnej roślinności w uprawach.....	9
V. Tabela stopni trudności dla prac wykonywanych przy pielęgnowaniu upraw i młodników (czyszczenia)	10
VI. Podział gatunków drzew na grupy gatunkowe do wykonywania prac przy czyszczeniach wczesnych i późnych.....	11
Część C. Ramowe opisy czynności wchodzących w skład normy czasu.....	12
I. Produkcja materiału sadzeniowego na powierzchniach otwartych – prace ręczne.....	12
II. Produkcja materiału sadzeniowego w środowisku kontrolowanym (w namiotach foliowych i szklarniach) oraz skrzyniach, inspektach, korytach, kasetach itp. – prace ręczne	14
III. Produkcja materiału sadzeniowego z zakrytym systemem korzeniowym (w szkółkach kontenerowych) – prace ręczne.....	16
IV. Odnowienia, zalesienia, poprawki i plantacje – prace ręczne.....	17
V. Pielęgnowanie, melioracje agrotechniczne i ochrona lasu – prace ręczne lub wykonywane przy użyciu narzędzi mechanicznych	18
VI. Prace wykonywane narzędziami mechanicznymi.....	21
VII. Prace wykonywane sprzężajem konnym.....	22
VIII. Prace wykonywane urządzeniami zawieszanymi na ciągnikach kołowych.....	22
IX. Prace wykonywane ciągnikami dużej mocy.....	24
Część D. Katalog norm czasu.....	25

I. Produkcja materiału sadzeniowego na powierzchniach otwartych – prace ręczne.....	25
II. Produkcja materiału sadzeniowego w środowisku kontrolowanym	27
III. Produkcja materiału sadzeniowego z zakrytym systemem korzeniowym (w szkółkach kontenerowych).....	28
IV. Odnowienia, zalesienia i plantacje – prace ręczne.....	29
1. Przygotowanie gleby.....	29
2. Specjalne przygotowanie gleby	30
3. Siew	30
4. Sadzenie wraz z donoszeniem sadzonek.....	30
V. Pielęgnowanie i ochrona lasu – prace ręczne lub przy użyciu narzędzi mechanicznych	31
1. Pielęgnowanie upraw.....	31
2. Pielęgnowanie upraw – wykaszanie konkurencyjnej roślinności przy użyciu narzędzi ręcznych.....	31
3. Wykaszanie konkurencyjnej roślinności z użyciem pilarki na wysięgniku (wykaszarki)	32
4. Normy czasu dla czyszczeń wczesnych i czyszczeń późnych w terenie o nachyleniu do 40%.....	33
5. Normy czasu dla czyszczeń wczesnych i czyszczeń późnych w terenie o nachyleniu od 41%.....	34
6. Pielęgnowanie młodników	35
7. Melioracje agrotechniczne	35
8. Usuwanie podsztytów i podrostów, wycinanie, znoszenie i układanie w stosy niewymiarowe z pozostawieniem na powierzchni	36
VI. Ochrona lasu.....	37
VII. Ochrona przeciwpożarowa lasu.....	38
VIII. Katalog norm czasu dla prac innych wykonywanych narzędziami mechanicznymi.....	39
IX. Katalog norm czasu na prace wykonywane sprzężajem konnym.....	39

X. Prace wykonywane urządzeniami zawieszanymi na ciągnikach kołowych.....	39
1. Prace w szkółkach leśnych i zadrzewieniowych.....	39
2. Odnowienia, zalesienia, poprawki, uzupełnienia, plantacje.....	40
3. Melioracje agrotechniczne.....	41
4. Pielęgnowanie i ochrona lasu.....	42
5. Wyrównywanie powierzchni, niwelowanie terenu, wólkowanie, wałowanie.....	42
6. Wykonanie rabatowaików.....	43

Część A. Wprowadzenie do katalogu norm czasu dla prac wykonywanych w zagospodarowaniu lasu

I. Definicje

1. **Normogodzina** jest jednostką czasu określającą średni niezbędny nakład czasu pracy na jednostkę wyrobu, przy określonych warunkach techniczno-organizacyjnych i normalnym tempie pracy z uwzględnieniem czasów uzupełniających i czasów przygotowawczo-zakończeniowych. Normogodzina dotyczy warunków przeciętnych z okresu opracowywania normy czasu z przeliczeniem na jedną osobę wykonującą zadanie robocze.
2. **Stanowiskogodzina** to szczególny rodzaj normogodziny pozwalający na ustalenie rzeczywistych kosztów pracy maszyn i urządzeń. Stanowiskogodzina informuje o liczbie godzin pracy na jednostkę wyrobu, liczonej dla stanowiska kierowcy-operatora maszyny głównej wraz z czasami uzupełniającymi.

Koszt stanowiskogodziny określa się wzorem:

$$K_{stih} = Op + (n-1) * Pr_{sr}$$

Gdzie:

- Op – stawka pracy 1 stanowiskogodziny urządzenia i operatora z pochodnymi,
- n – liczba osób wynikająca z opisu stanowiska,
- Pr_{sr} – średnia stawka godzinowa wynagrodzenia pracownika z pochodnymi.

II. Składowe norm czasu z katalogów, poza czasem wykonania pracy właściwej

Normy czasu pracy zawarte w katalogu, poza czasem wykonania pracy właściwej (określonej w katalogu), obejmują również czasy uzupełniające związane z:

- a. dojazdem do miejsca pracy i powrotem,
- b. zapoznaniem się z zadaniem roboczym i wysłuchaniem instruktażu,
- c. pobraniem, doniesieniem, montażem, czyszczeniem i odniesieniem (ustawienie w miejscu postoju) narzędzi, sprzętu, materiałów, odzieży ochronnej,
- d. przygotowaniem sprzętu do pracy (przygotowanie siewników, opryskiwaczy, bron, świrdrów glebowych itp.),
- e. ostrzeniem lub wymianą zużytych narzędzi,
- f. drobnymi naprawami sprzętu, uzupełnieniem paliwa itp.,
- g. przygotowaniem sprzętu do pracy,
- h. karmieniem, pojeniem i odpoczynkiem koni w czasie pracy,

- i. innymi pracami pomocniczymi wykonywanymi na powierzchni roboczej,
- j. przenwami na odpoczynek i potrzeby fizjologiczne,
- k. uprzątnięciem stanowiska pracy po zakończeniu zmiany roboczej lub ukończeniu zadania roboczego,
- l. przenwami w pracy z tytułu nieprzewidzianych opadów atmosferycznych,
- m. ograniczeniem czasu pracy ze względu na czas pracy przypadający przed wschodem i po zachodzie słońca.

Część B. Opis utrudnień i stopni trudności

I. Uwagi ogólne

1. W przypadku wystąpienia utrudnień nieuwzględnionych w katalogu lub innych warunkowań nadleśniczy, na uzasadniony wniosek, może zastosować dla określonej pozycji planu mnożnik zwiększający normę czasu od 10 % do 30 %.
2. Zmniejszanie norm katalogowych współczynnikiem redukującym jest niedopuszczalne.
3. Dla prac nie ujętych w Katalogu należy stosować wynagrodzenie godzinowe.
4. Dla prac pielęgnowania upraw, młodników i gleby (wykaszanie) czynność, stopień trudności i współczynnik do normy ustalany jest na podstawie danych z szacunku terenowego przygotowanym kalkulatorem.

II. Tabela stopni trudności prac szkółkarskich

Lp.	Gatunki gleb	Symbol podgrupy granulometrycznej	Stopień trudności
	2	3	4
1.	Gleby wytworzone z piasków, żwirów i kamieni	pl, plz, plk, plm, plmz, plmk, ps, psz, psk, psm, pls, plsz, plsk, plsm, plsmz, plsmk, pg, pgz, pgg, uż, upz	I
2.	Pozostałe	Pozostałe (nie wymienione powyżej)	II

III. Tabela stopni trudności prac wykonywanych na uprawach, plantacjach i w drzewostanach

L.p.	Typ pokrywy gleby – wg Instrukcji Urządzenia Lasu z 2012 r.		Typy siedliskowe lasu (siedliska)			
	Nazwa	Symbol	Borowe bez borów bagiennych	Lasowe bez olsów i lasu łęgowego	Bory bagienne, olsy i lasy łęgowe	Bory bagienne górskie i wysokogórskie
	2	3	4	5	6	7
1	bez pokrywy	NAGA				
1	zielna	ZIEL	I	II	III	IV
	mszysta	MSZ				
	mszysto-czernicowa	MSZC				
2	zadarniona	ZAD	II	III	IV	V
3	silnie zadarniona	SZAD	III	IV	V	V
4	silnie zachwaszczona	SZCH	III	IV	V	V

Opis poszczególnych typów pokrywy gleby:

1. Gleby bez pokrywy (z pokrywą nagą /brak ścioty i runa/ lub ściotą /tylko ściotą, brak runa), z pokrywą zielną (na której występują płyty roślin zielnych), pokrywą mszystą (z kobiercami mchów zajmującymi całą albo przeważającą część powierzchni) oraz mszysto-czernicową (gdzie kobierce mchów występują na przemian z płatami borówek).
2. Zadarniona – pokrywa, na której przeważają kobierce traw płytko zakorzenionych lub łany borówek.

3. Silnie zadarniona – pokrywa, na której przeważa roślinność trawiasta, występująca zwarcie i tworząca silnie przeplatający się system korzeni.
4. Silnie zachwaszczona – pokrywa, na której roślinność runa występuje zwarcie, składa się z roślin silnie i głęboko ukorzeniających się albo dających kłącza lub rozłogi.
5. Prace, przy których rodzaj pokrywy nie wpływa na normę czasu oraz prace wykonywane na uprzednio przygotowanej glebie (bruzdy, talerze, placówki itp.) należy przydzielić do stopni trudności jak dla warunków bez pokrywy.

IV. Tabela stopni trudności dla prac wykaszania konkurencyjnej roślinności w uprawach

Lp.	Wyszczególnienie	Przykłady uciążliwych gatunków roślin	Stopień trudności przy pokryciu powierzchni uciążliwymi gatunkami roślin	
			25% do 50%	powyżej 50%
1	2	3	4	5
1	Uciążliwe rośliny zielne	trzcinnik leśny, pozostałe trawy, pokrywa, chmiel, nawłóć, orlica i inne paprocie	I	II
2	Niepożądane naloty drzew i krzewów, odrosła	brzoza, osika, grab, żarnowiec, czeremcha amerykańska	II	IV
3	Uciążliwe gatunki pokrywy gleby (kolczaste i cierniste)	robinia akacja, tarnina, jeżyna, malina, róża	III	VI
		w przypadku wystąpienia gatunków wymienionych w wierszu Lp. 1 i Lp. 2	II	III
		w przypadku wystąpienia gatunków wymienionych w wierszu Lp. 1 i Lp. 3	III	IV
4	Stopień trudności przy łącznym pokryciu uciążliwą roślinnością	w przypadku wystąpienia gatunków wymienionych w wierszu Lp. 2 i Lp. 3	III	V
		w przypadku wystąpienia gatunków wymienionych w wierszu Lp. 1, Lp. 2 i Lp. 3	III	VI

Uwaga: Tabela uproszczona – docelowy stopień trudności dla wykaszania ostatecznie zostanie określony w kalkulatorze, którym mowa w pkt. 4. do części B Katalogu – „Uwagi ogólne”.

Do osobnego potraktowania grupy roślin przy ustalaniu stopnia trudności w tabeli IV. wymagany jest ich min. 10% udział na powierzchni uprawy (lub jej części) podlegającej wykoszeniu.

W razie potrzeby wykaszania powierzchni upraw przy pokryciu powierzchni konkurencyjnymi roślinami do 25%, stopień trudności należy określić według pokrycia uciążliwymi gatunkami roślin dla powierzchni określonej granicą wymaganego zabiegu.

W przypadku zabiegu wykonywanego na powierzchniach możliwych do wyodrebnienia (np.: gniazda, kępy, pasy itp.) szacunek procentowego pokrycia wykonać dla danej, sumarycznej powierzchni.

Kody czynności do 40% nachylenia terenu włącznie kończą się na literę „N”, natomiast dla terenów o nachyleniu wyższym niż 40% kończą się

na literę „G”. Nachylenie terenu zaakragła się do pełnego procentu. Przedstawiona lista gatunków roślin utrudniających wzrost gatunków głównych nie jest listą zamkniętą, co oznacza możliwość jej uzupełnienia odpowiednio dla warunków poszczególnych jednostek organizacyjnych czy też pozycji.

V. Tabela stopni trudności dla prac wykonywanych przy pielęgnowaniu upraw i młodników (czyszczenia)

Dla czyszczeń wczesnych i czyszczeń późnych należy przyjąć stopnie trudności określone na podstawie pokrycia powierzchni uprawy/młodnika roślinami utrudniającymi wzrost gatunków głównych:

Stopnie Trudności	Granice przedziałów	Procentowe pokrycie powierzchni roślinami utrudniającymi wzrost gatunków głównych*				
		0-5%	6-30%	31-50%	51-75%	Powyżej 75%
1	2	3	4	5	6	
Stopnie trudności	I	II	III	IV	V	

Dla ułatwienia określić procentowego pokrycia powierzchni roślinami utrudniającymi wzrost gatunków głównych, podaje się opis wyglądu upraw i młodników w poszczególnych przedziałach procentowych a mianowicie:

- 0-5% – brak roślin utrudniających wzrost gatunkom głównym lub występują one sporadycznie.
- 6-30% - rośliny utrudniające wzrost gatunkom głównym występują pojedynczo lub w drobnych grupach, w zdecydowanej mniejszości w stosunku do gatunków głównych.
- 31-50% - rośliny utrudniające wzrost gatunkom głównym występują grupowo i w kępach w ilościach podobnych do gatunków głównych, powodując miejscami ich zagłuszenie.
- 51-75% - rośliny utrudniające wzrost gatunkom głównym występują w kępach i grupach znacznie przekraczających powierzchnię udział gatunków głównych powodując ich zagłuszenie.
- Ponad 75% - rośliny utrudniające wzrost gatunkom głównym – całkowicie je zagłuszają. Występowanie gatunków głównych jest na ogół widoczne dopiero po usunięciu pozostałej roślinności.

*Za rośliny utrudniające wzrost gatunków głównych uznaje się:

1. Drzewa: brzoza, grab, jawor, klon, lipa, modrzew, olsza, osika, robinia akacja, sosna, świerk, topola, wierzb.
2. Krzewy i krzewinki: bez czarny, czeremcha amerykańska, dereń, głóg, jarzębina, jeżyna, kruszyna, leszczyna, malina, róża, śnieguliczka, tarnina, trzmielina, żarnowiec.
3. Rośliny zielne: bluszcz, chmiel, nawłóć, oset, orlica, pokrzywa, powój, sit, trzcinnik, wierzbówka.

Przedstawiona lista gatunków roślin utrudniających wzrost gatunków głównych nie jest listą zamkniętą, co oznacza możliwość jej uzupełnienia.

VI. Podział gatunków drzew na grupy gatunkowe do wykonywania prac przy czyszczeniach wczesnych i późnych

Lp.	Grupy rodzajowe	Rodzaj drzewa w składzie
1	2	3
1	I	Sosna, modrzew, brzoza, olsza, klon, jesion, wiąz.
2	II	Świerk, jodła, daglezią, dąb, buk, lipa, grab*.
3	*	Dla graba należy zastosować dodatkowo mnożnik zwiększający: - w czyszczeniach wczesnych; 1) przy udziale w ramach grupy II do 20% mnożnik 1,0, 2) przy udziale w ramach grupy II do 50% mnożnik 1,2, 3) przy udziale w ramach grupy II ponad 50% mnożnik 1,4. - w czyszczeniach późnych; 1) przy udziale w ramach grupy II do 20% mnożnik 1,0, 2) przy udziale w ramach grupy II do 50% mnożnik 1,1, 3) przy udziale w ramach grupy II ponad 50% mnożnik 1,2.

Uwaga: Dla powierzchni na gniazdach o zróżnicowanym składzie gatunkowym wykonać planowanie czynności odrębnie dla gniazd według występującego gatunku dominującego.

Uwaga: Docełowy stopień trudności oraz docelowy kod czynności dla zabiegu czyszczeń ostatecznie zostanie określony w kalkulatorze, o którym mowa w pkt. 4. do części B Katalogu – „Uwagi ogólne”.

Część C. Ramowe opisy czynności wchodzących w skład normy czasu

I. Produkcja materiału sadzeniowego na powierzchniach otwartych – prace ręczne

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody czynności
1	2	3	4
1	Wygrabianie powierzchni szkółki	Zebranie z powierzchni kwatery (po orce i kultywacji) chwastów, korzeni, kamieni, itp. wraz z usunięciem ich poza powierzchnię kwatery oraz wyrównanie grabiami powierzchni przed siewem.	GRAB-R
2	Siew nasion	Zaprawianie i doniesienie nasion na powierzchnię kwatery, poprawienie rowków siewnych przygotowanych mechanicznie, siew nasion do gruntu i przykrycie nasion.	SIEW-R
3	Siew nasion siewnikiem ręcznym	Zaprawianie i doniesienie nasion, regulacja siewnika (ustalenie normy siewu), siew i poprawienie przykrycia nasion.	SIEW-S
4	Szkółkowanie sadzonek	Ułożenie uprzednio przesortowanych sadzonek w pojemnikach, formowanie korzeni (skrócenie nadmierne długich korzeni) i zabezpieczenie ich przed wysychaniem, poprawienie szpary, szkółkowanie wraz z ubiciem gleby wokół sadzonek.	SZK-1R SZK-WR
5	Szkółkowanie zrzesów lub wycinków korzeniowych w przygotowaną glebę	Poprawienie szpar, doniesienie materiału na powierzchnię szkółkowania, szkółkowanie wraz z ubiciem gleby wokół zrzesów.	SZK-ZR
6	Spulchnianie międzyrzędzi	Wzruszenie gleby narzędziami ręcznymi między rzędami lub taśmami siewnymi w okresie wschodów, usunięcie chwastów z miejsca wzruszania oraz wyniesienie chwastów poza powierzchnię.	SPUL-R1 SPUL-R SPUL-O
7	Pielenie	Usunięcie chwastów w bezpośrednim sąsiedztwie siewek przy siewie pełnym, w rzędach lub na taśmach siewnych, wyniesienie chwastów poza powierzchnię pielienia.	PIEL-P PIEL-P1 PIEL-RN PIEL-RN1
8	Wyjęcie sadzonek (1-latek iglastych i liściastych) bez wyorania, bez sortowania i liczenia	Wykopanie sadzonek, wybranie z rozkruszony gleby i ułożenie sadzonek do pojemników oraz tymczasowe zabezpieczenie sadzonek.	WYJ-1IR WYJ-1LR
9	Wyjęcie sadzonek wieloletk iglastych i liściastych bez wyorania oraz bez sortowania i liczenia	Wykopanie sadzonek, wybranie sadzonek z gleby, rozkruszenie bryki gleby i ułożenie sadzonek do pojemników oraz tymczasowe zabezpieczenie sadzonek.	WYJ-2IR WYJ-2LR WYJ-4IR WYJ-4LR
10	Wyjęcie wieloletk drzew lub krzewów do zadrzewień lub plantacji	Wykopanie, wyjęcie z gleby, formowanie korzeni i zabezpieczenie bryki korzeniowej do transportu.	WYJ-FORM
11	Wyjęcie sadzonek uprzednio wyoranych wyrywaczem	Wybieranie sadzonek z gleby, rozkruszenie bryki ziemi, włożenie sadzonek do odpowiednich pojemników oraz tymczasowe zabezpieczenie sadzonek do transportu.	WYJ-1IW WYJ-1LW WYJ-2IW WYJ-2LW WYJ-4IS WYJ-4LS

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody czynności
	2	3	4
1			SORT-1I SORT-1L SORT-2I SORT-2L SORT-4I SORT-4L SORT-WIEL
12	Sortowanie i liczenie sadzonek wraz z zabezpieczeniem przed wysychaniem	Sortowanie, liczenie i tymczasowe zabezpieczenie przed wysychaniem wraz z doniesieniem do miejsca tymczasowego przechowywania.	
13	Liczenie i układanie sadzonek do pojemników	Układanie przygotowanych pęczków do pojemników wraz z liczeniem sadzonek i ich zabezpieczaniem	UKŁAD-1I UKŁAD-1L UKŁAD-2I UKŁAD-2L
14	Załadunek sadzonek na pojazdy lub rozładunek sadzonek z pojazdu	Doniesienie sadzonek do środka transportowego lub miejsca tymczasowego przechowywania, ułożenie sadzonek na pojeździe lub w miejscu przechowywania oraz zabezpieczenie przed przesychnieniem.	ZAŁ-1IL ZAŁ-1LL ZAŁ-2IL ZAŁ-2LL ZAŁ-4IL ZAŁ-4LL ZAŁ-WIEL
15	Załadunek lub rozładunek sadzonek w pojemnikach	Ułożenie sadzonek na pojeździe lub w miejscu przechowywania oraz zabezpieczenie sadzonek w pojemnikach przed przesychnieniem.	ZAŁ-1IP ZAŁ-1LP ZAŁ-2IP ZAŁ-2LP
16	Dolowanie sadzonek	Doniesienie sadzonek do dołu i ich dolowanie oraz przykrycie dołu uprzednio przygotowanymi gałęziami lub matami na zerdziżkach. Dla dolowania sadzonek przy powierzchniach odnawianych/zalesianych stosować mnożnik zwiększający 2,00.	DOŁ-1I DOŁ-1L DOŁ-2I DOŁ-2L DOŁ-4I DOŁ-4L DOŁ-WIEL
17	Pozyskanie materiału na kompost	Wykopanie torfu lub pozyskanie łąbinu oraz ułożenie zgromadzonego materiału w przymy i przygotowanie do transportu.	POZ-T POZ-L
18	Załadunek lub rozładunek materiału na kompost	Doniesienie materiału kompostowego do środka transportowego lub miejsca tymczasowego przechowywania, ułożenie materiału kompostowego i zabezpieczenie na środku transportowym lub w miejscu przechowywania.	ZAŁ-T ZAŁ-L
19	Ręczne przerobienie kompostu	Doniesienie pojemnika z wapnem lub nawozem mineralnym do przymy kompostowej, przerobienie kompostu oraz zabezpieczenie przymy kompostowej.	PRZE-KOMR
20	Przesiewanie kompostu	Doniesienie i ustawienie sita wraz z jego przestawieniem, przesiewanie kompostu oraz zabezpieczenie przymy.	PRZES-R
21	Załadunek kompostu	Doniesienie kompostu do środka transportowego lub miejsca tymczasowego przechowywania, jego ułożenie i zabezpieczenie na środku transportowym lub w miejscu przechowywania.	ZAŁ-KOMP
22	Pozyskanie zrzeszów	Pozyskanie pędów, ciepłe zrzeszów, liczenie, wiązanie w pęczki, dolowanie lub zabezpieczenie przed przesychnieniem, uprzátnienie odpadów.	POZ-P
23	Sadzenie wieloletek w szkółkach zadrzewieniowych	Doniesienie sadzonek, wykopanie dolka, sadzenie i ubicie gleby wokół sadzonek.	SADZ-SW+D

¹ Sortowanie – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18.02.2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakie powinien spełniać lesny materiał rozmnożeniowy (Dz. U. 2004 Nr 31 poz. 272) lub wymaganiami odbiorcy.

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody czynności
	2	3	4
24	Podkrzesywanie i formowanie drzewek do zadrzewień	Obcięcie zbędnych gałęzi, zabezpieczenie ran po cięciu, wymieszenie gałęzi poza kwatery.	PODK-WYN
25	Ostona szkółki przed ujemnymi wpływami zjawisk atmosferycznych	Doniesienie mat/krań/włókniny/siatki cieniującej lub gąszi na powierzchnię kwatery, zakładanie stabilizacja zdejmowanie lub regulowanie położenia ostony z mat/krań/włókniny/siatki cieniującej lub gąszi wraz z ich oczyszczeniem oraz wyniesieniem do miejsca składowania.	OSŁ-ATM OSŁ-REG
26	Wiązanie sadzonek w pęczki i etykietowanie	Liczenie sadzonek, wiązanie sadzonek w pęczki, etykietowanie oraz zabezpieczenie sadzonek przed przesychnieniem.	WIĄZ-PE
27	Żelowanie korzeni sadzonek	Przygotowanie zawiesiny do żelowania, żelowanie korzeni, ułożenie sadzonek w pojemnikach.	ŻEL-1 ŻEL-2 ŻEL-IL

II. Produkcja materiału sadzeniowego w środowisku kontrolowanym (w namiotach foliowych i szklarniach) oraz skrzyniach, inspektach, korytach, kasetach itp. – prace ręczne

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
	2	3	4
1	Przygotowanie substratu	Rozdrobnienie substratu, wygrabienie, usunięcie pozostałości po wyjętych sadzonkach, odkazanie i dezynfekcja substratu, uzupełnienie substratu wynikające z ubytków po wyjęciu sadzonek wraz z dostarczeniem go z przymy, przerobienie substratu z nawozem mineralnym wyrobienie powierzchni, wałowanie i wytyczenie kwater.	PRZYG-SUB
2	Załadunek lub rozładunek trocin lub substratu	Doniesienie trocin lub substratu do środka transportowego lub miejsca tymczasowego przechowywania, ułożenie i zabezpieczenie trocin lub substratu na pojeździe lub w miejscu przechowywania.	ZAŁ-SUB
3	Przerobienie substratu	Doniesienie pojemnika z wapnem lub nawozem mineralnym do substratu, przerobienie oraz zabezpieczenie substratu.	PRZER-SUB
4	Dowóz piasku na powierzchnię i jego rozścielenie	Załadunek piasku na taczkę, jego dowóz na powierzchnię i rozścielenie warstwy piasku.	DOW-PIAS
5	Układanie warstwy substratu o grubości ok. 15 cm	Ułożenie nowej warstwy substratu w opróżnionych korytach wraz z dostarczeniem substratu z przymy, wyrobienie powierzchni, wałowanie.	UKŁ-SUB
6	Dezynfekcja podłoża	Przygotowanie roztworu, przejęcie do miejsca wykonania oprysku, wykonanie oprysku i powrót do miejsca napełniania roztworem.	DEZ-OPR
7	Wysiew nawozów mineralnych	Przygotowanie nawozu, ustalenie dawki, załadunek na środek transportowy, transport do kwater, rozładunek i ręczny wysiew nawozu.	NAW-MINER
8	Zebranie zużytego substratu	Zebranie substratu z kwater do warstwy gleby mineralnej i wywiezienie go na przymy.	ZEBR-SUB
9	Grabienie i wyrównanie powierzchni przed obsiewem	Grabienie powierzchni kwatery oraz jej wyrównanie przed obsiewem.	GRAB-WYR

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1			4
10	Przygotowanie substratu do ponownego obsiewu	Wygrabianie i usunięcie pozostałości po wyciętych sadzonkach, ewentualne odkazanie i dezynfekcja substratu, uzupełnienie warstwy substratu wynikającej z ubytków po wycięciu sadzonek wraz z dostarczeniem go z przemy, przekopanie substratu, wyrównanie powierzchni oraz walowanie.	ROZŁ-SUB WAŁ-FOL
11	Siew nasion, pielienie, przeredzanie siewów, przeredzanie siewów z pielieniem, wycięcie sadzonek	Obejmuje te same czynności jak przy produkcji na powierzchniach otwartych.	SIEW-CRC SIEW-PRC WAŁ-FOL WYC-RR PIEL-NAM PRZED-NAM WYJ-1IN WYJ-1LN WYJ-1ZN WYJ-2IN WYJ-2LN
12	Szkółkowanie siewek do gruntu	Sortowanie i ułożenie siewek w pojemnikach, formowanie i zabezpieczenie korzeni przed wysychaniem, doniesienie siewek na powierzchnię szkółkowania, szkółkowanie i ubicie gleby wokół siewki.	SZK-SIEW
13	Szkółkowanie 1-2 latek do doniczek wraz z napełnianiem doniczek substratem	Doniesienie sadzonek do szkółkowania, napełnienie doniczek lub woreczków substratem, szkółkowanie wraz z ubiciem substratu wokół sadzonek.	SZK-NAPEŁ
14	Wykonanie woreczków (torebek) i cylindrów foliowych	Wykonanie woreczków - przygotowanie pasa folii o odpowiednich wymiarach, połączenie go, przytwierzenie następnego paska stanowiącego dno zamykające rękaw foliowy.	WYK-WORF
15	Napełnianie doniczek lub woreczków foliowych substratem	Przygotowanie substratu jego dowieszenie do miejsca szkółkowania, napełnianie doniczek lub woreczków substratem wraz z ubiciem oraz odniesienie woreczka lub doniczki do miejsca składowania.	NAP-DONSU
16	Siew do doniczek	Doniesienie nasion, zaprawianie nasion i siew nasion.	SIEW-DON
17	Przeredzanie siewów w doniczkach	Przeredzanie nadmierne zagęszczonych partii siewów, wyniesienie chwastów poza powierzchnię przeredzania.	PRZER-DON
18	Szkółkowanie do doniczek wraz z napełnianiem doniczek	Przygotowanie substratu, doniesienie sadzonek do szkółkowania, napełnienie doniczek lub woreczków substratem, szkółkowanie, ubicie substratu wokół sadzonek oraz ustawienie na polach produkcyjnych.	NAP-DONSU SZK-NAPEŁ
19	Zaladunek pojemników z doniczkami	Zaladunek pojemników z doniczkami na pojazd lub rozładunek i układanie doniczek w tunelu.	ZAŁ-DONT
20	Balotowanie sadzonek metodą Nisuli (balot foliowy jednostronny)	Przygotowanie sznurka (miękkiego drutu) i folii oraz jej przycięcie, dowieszenie torfu do stołu manipulacyjnego, nawilżenie torfu, przygotowanie siewek, rozłożenie folii i rozścielenie na niej warstwy torfu, ułożenie siewek, związanie folii z podłożem i sadzonkami w rulon, związanie rulonu i odniesienie balotu do miejsca składowania.	BALOT
21	Ułożenie balotów do przechowywania	Przygotowanie powierzchni (wyrównanie i wygrabianie), wyłożenie płacht, ułożenie balotów oraz ich przykrycie wcześniej przygotowanymi gałęziami lub matami, zabezpieczenie zewnętrznych ścian balotów przed szkodliwym oddziaływaniem czynników atmosferycznych.	UKŁ-BALOT
22	Pielenie chwastów w balotach	Pielenie całkowite wraz z wyniesieniem chwastów poza powierzchnię pielienia.	PIEL-BAL

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1			4
23	Ostona balotów	Doniesienie, zakładanie, stabilizacja, zdejmowanie i wyniesienie mat.	OSŁ-BAL

III. Produkcja materiału sadzeniowego z zakrytym systemem korzeniowym (w szkółkach kontenerowych) – prace ręczne

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1			4
1	Siew podkiełkowanych nasion buka do kontenerów	Doniesienie nasion do miejsca siewu, wyciśnięcie dolka siewnego, kontrola stanu kiełka, wysiew i przykrycie nasion, wykonanie etykiety imiennej i oznaczenie nią obsianej powierzchni.	SR-BK<400 SR-BK>400
2	Siew nasion lipy, grabu	Doniesienie nasion do miejsca siewu, wyciśnięcie dolka siewnego, wysiew po 2-4 nasiona do każdej celi, przykrycie nasion oraz wykonanie etykiety i oznaczenie nią obsianej powierzchni.	SR-IN<400 SR-IN>400
3	Siew nasion dębów z uprzednim przycięciem nasion	Doniesienie nasion do miejsca siewu, przycięcie 1/4-1/3 każdego zoledzia od strony szypułki, kontrola stanu zdrowotnego zoledzia oraz selekcja pod względem zdrowotności, wyciśnięcie dolka siewnego, wysiew i przykrycie nasion, wyniesienie odpadów po cięciu w wyznaczone miejsce, wykonanie etykiety imiennej i oznaczenie nią obsianej powierzchni.	SR-DB<400 SR-DB>400
4	Siew nasion klonów i jesionu	Doniesienie nasion do miejsca siewu, wyciśnięcie dolka siewnego, wysiew po 1-3 nasiona do każdej celi, przykrycie nasion oraz wykonanie etykiety imiennej i oznaczenie nią obsianej powierzchni.	SR-SK<400 SR-SK>400
5	Przycinanie nasion dębu	Wyniesienie nasion z chłodni do rozmrożenia, przycięcie 1/4-1/3 każdego zoledzia od strony szypułki, kontrola stanu zdrowotnego zoledzia w miejscu cięcia oraz selekcja pod względem zdrowotności.	SR-DB-OBC
6	Przerywanie nadmiernych ilości siewek sosny, świerka i modrzewia w kontenerach	Wyjęcie, wyrwanie lub wycięcie nadmiaru siewek wraz z wyniesieniem odpadów w wyznaczone miejsce oraz wykonanie etykiety imiennej i oznaczenie nią przerywanej kasy (powierzchni).	PRZ-R<400 PRZ-R>400
7	Pielenie chwastów w kontenerach	Wyrwanie chwastów i wyniesienie ich w wyznaczone miejsce.	PIEL-KON1 PIEL-KON2
8	Sortowanie sadzonek	Przełożenie sadzonek do kontenerów lub innych pojemników, ułożenie kontenerów lub pojemników z wysortowanymi sadzonkami, usunięcie pozostałych odpadów wraz z opróżnieniem kontenerów z reszek substratu i uporządkowaniem powierzchni w miejscu sortowania.	SORT-KON1 SORT-KON2
9	Zestawianie kontenerów z sadzonkami z palet na ziemię na czas zimy	Zdjęcie kontenerów z palety, ściśnięcie ułożenie kontenerów na ziemi, osłonięcie skrajnych kontenerów, wyniesienie i ułożenie palet wraz z uprzątnięciem powierzchni.	ZEST-KON<8 ZEST-KON>9

IV. Odnowienia, zalesienia, poprawki i plantacje – prace ręczne

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	Zdarcie pokrywy na pasach (szer. >=40 cm), na talerzach (40x40 lub 60x60 cm) oraz placówkach (o średnicy 1,2 m) i talerzach pod okapem d-stanu (40x40 cm)	3	4
1	Przekopanie gleby na pasach, talerzach (minimum 30x30 cm) i placówkach (o średnicy 1,2 m) w miejscu sadzenia	Zdarcie pokrywy do gleby mineralnej, usunięcie chwastów i wytrząśnięcie próchnicy ze zdartej pokrywy.	WYK-PASR WYK-TAL40 WYK-TAL60 WYK-PL12 WYK-TALOK
2	Przekopanie i spulchnianie gleby do wymaganej głębokości.	Przekopanie i spulchnianie gleby do wymaganej	PRZ-PAS PRZ-TALSA PRZ-PL12
3	Poprawianie wykonanych pasów lub bruzd i pasów	Poprawianie wykonanych pasów lub bruzd w miejscach niedooranych lub z nieodłożoną bruzdą.	ODN-RPP
4	Wykonanie dolków	Zdarcie i odłożenie pokrywy gleby, wykopanie dolki o wymiarach 40x40x40 cm, usunięcie chwastów i wytrząśnięcie próchnicy ze zdartej pokrywy gleby.	WYK-DOŁRM
5	Poprawianie talerzy	Zdarcie pokrywy, usunięcie chwastów i wytrząśnięcie próchnicy ze zdartej pokrywy gleby.	POP-TAL
6	Wykonanie kopczyków	Zdarcie pokrywy gleby, doniesienie ziemi lub substratu, usypianie i formowanie kopczyka o wymiarach 40x40x30 cm lub 60x60x40 cm.	WYK-KOPRM WYK-KOPRD
7	Wykonanie rabatowalków	Zdarcie i odłożenie pokrywy gleby, wykopanie gleby oraz jej rozłożenie i uformowanie rabatowalka.	WYK-RABAT
8	Wykonanie placówek wyższych	Zdarcie i odłożenie pokrywy, podwyższenie placówki (o około 0,4 m), wraz z doniesieniem lub wykopaniem gleby. Średnica placówki 1,2 m lub 2 m.	WYK-PLWY1 WYK-PLWY2
9	Siew nasion na pasach, placówkach lub talerzach	Zaprawianie i doniesienie nasion, wykonywanie rowków siewnych, siew (ciągly, przerywany, kupkowy) i przykrycie nasion.	SIEW-RCP
10	Sadzenie sadzonek na pasach, talerzach, kopczykach, walkach, rabatowalkach	Zaladunek sadzonek do pojemników, zabezpieczenie korzeni przed wysychaniem, doniesienie sadzonek do kaset z sadzonkami z zakrytym systemem korzeniowym do miejsca sadzenia, wykonanie szpary/jamki/dolki, sadzenie oraz ubicie i wyrównanie gleby wokół sadzonek, oczyszczenie sadzonki z ziemi.	SADZ-1KP SADZ-1KR SAD-B<150 SAD-B<300 SAD-B>300 SADZ-1M SADZ-WM SADZ-WB POPR-1KP POP-B<150 POP-B<300 POP-B>300 POPR-WM POPR-WB
11	Sadzenie wieloletnich drzewek ukorzenionych w dolki lub w uprzednio wykonane dolki oraz ubicie gleby wokół sadzonek.	Zaladunek sadzonek do pojemników, zabezpieczenie korzeni przed wysychaniem, doniesienie sadzonek do miejsca sadzenia, wykonanie dolki, sadzenie w dolki lub uprzednio wykonane dolki oraz ubicie gleby wokół sadzonek.	SADZ-WH-D SADZ-W

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	2	3	4
12	Sadzenie 1-latek w jamki przygotowane koliczatką	Zaladunek sadzonek do pojemników, zabezpieczenie korzeni przed wysychaniem, doniesienie sadzonek do miejsca sadzenia, sadzenie oraz ubicie gleby wokół sadzonek.	SADZ-1D

V. Pielęgnowanie, melioracje agrotechniczne i ochrona lasu – prace ręczne lub wykonywane przy użyciu narzędzi mechanicznych

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	Pielęgnowanie upraw i niszczenie chwastów w uprawach	Usunięcie roślin (roślinności zielonej, krzewów, krzewinek oraz zbędnych odrosli i nalołów drzew leśnych) utrudniających wzrost i rozwój wprowadzonych na uprawę drzewek docelowego składu gatunkowego.	MOT-PAS MOT-TAL MOT-PLANT KOSZ-CRN KOSZ-CRG
2	Chemiczne niszczenie chwastów lub ochrona roślin	Przygotowanie roztworu, napełnienie opryskiwacza, przejście do miejsca wykonania zabiegu, wykonanie oprysku, powrót do miejsca napełniania roztworem.	OPR-CHWAS OPR-OCHRO
3	Wykonanie czyszczeń wczesnych		CZ-<05S<40 CZ->05S<40 CZ>30S<40 CZ>50S<40 CZ>75S<40 CW<05D<40 CW>05D<40 CW>30D<40 CW>50D<40 CW>75D<40 CP<05D<40 CP>05D<40 CP>30D<40 CP>50D<40 CP>75D<40 CZ<05S>41 CZ>05S>41 CZ>30S>41 CZ>50S>41 CZ>75S>41 CW<05D>41 CW>05D>41 CW>30D>41 CW>50D>41 CP<05D>41 CP>05D>41 CP>30D>41 CP>50D>41 CP>75D>41
4	Wykonanie czyszczeń późnych	Usunięcie roślin niepożądanych i utrudniających wzrost gatunków głównych poprzez wycinanie, ogławianie, obrączkowanie, przycinanie, przeredzenie itp. z pozostawieniem wyciętych roślin w miejscu ścięcia w taki sposób, aby odsłonić drzewka pozostawione do dalszej hodowli, zapewnijając im swobodny wzrost. W czyszczeniach późnych pozostawienie wyciętych drzewek do naturalnego rozkładu układając je po ścięciu na ziemi. W czasie wykonania uwzględniono czas niezbędnej korekty związanej z ponownym wejściem na powierzchnię w celu usunięcia wskazanych drzew.	PRZYC-DB
5	Przycięcie dębu na bepieńkę	Przycinanie dębu na bepieńkę (cięcie tuż przy szyi korzeniowej – 2-3 cm nad ziemią).	FORM-ZAD
6	Pielęgnowanie drzewek w zadrzewieniach	Formowanie koron, usuwanie zbędnych odgałęzień, zabezpieczenie preparatami przed infekcją, zebranie i usunięcie ściętych gałęzi oraz zmotyczenie powierzchni wokół drzewek, wiązanie drzewek.	KOP-ROW
7	Wykopy ziemne o różnych przekrojach	Wyznaczenie miejsca wykopu, zdjęcie pokryw i odłożenie wybranego gruntu, wyrównanie stąpy i dna wykopu z uformowaniem bezpiecznego zejścia.	UPR-GLEB
8	Uprawa gleby na piaskach narażonych na erozję wietrzną	Budowa plotów, zapór wraz z doniesieniem uprzednio przygotowanego materiału, poziomowanie miejsc sadzenia, nawożenie gleby w formie podsypki, doniesienie nasion, siew łubinu wraz ze spulchnieniem i przykryciem nasion po siewie.	

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	Oczyszczanie powierzchni ze zbędnych podrostów, odrosli i krzewów	Oczyszczanie zrębów, gruntów porolitych, halizn i plazowin ze zbędnych podrostów, odrosli, krzewów i krzewinek poprzez wycinanie i wynoszenie wyciętego materiału na odległość do 25 m – dla 100% pokrycia powierzchni.	PORZ-100
9	Porządkowanie powierzchni	Wynoszenie i układanie pozostałości w stopy niewymiarowe, znoszenie i układanie pozostałości do rozdrabniania, spalanie pozostałości drzewnych ze względu na ochronę lasu (przed szkodliwymi grzybami patogenicznymi i szkodnikami owadzi).	WPOD-31N WPOD-32N WPOD-33N WPOD-61N WPOD-62N WPOD-63N WPOD-61N WPOD-62N WPOD-63N WPOD-31G WPOD-32G WPOD-33G WPOD-61G WPOD-62G WPOD-63G WPOD-61G WPOD-62G WPOD-63G WPOD-63G
11	Usuwanie podrostów i podszytów	Wycinanie podszytów i podrostów w cięciach rębnych, ich znoszenie i układanie w stopy niewymiarowe z pozostawieniem na powierzchni.	PPOD-31N PPOD-32N PPOD-33N PPOD-61N PPOD-62N PPOD-63N PPOD-61N PPOD-62N PPOD-63N PPOD-63G
12	Wyniesienie wyciętych podszytów i podrostów poza działkę roboczą do rozdrobnienia lub zrzębkowania	Wyniesienie i układanie wyciętych podszytów i podrostów poza działkę roboczą do rozdrobnienia, zrzębkowania lub naturalnego rozkładu.	PPOD-31G PPOD-32G PPOD-33G PPOD-61G PPOD-62G PPOD-63G PPOD-61G PPOD-62G PPOD-63G
13	Zabezpieczanie drzewek przed zwierzyną palikami lub osłonkami	Donoszenie i wbijanie 2 lub 3 palików wokół sadzonki. Donoszenie osłonek i zakładanie spiralnych/samozwijających.	ZAB-UPAL3 ZAB-UPAL2 ZAB-OSŁON
14	Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną przy użyciu repelentów	Przygotowanie preparatu oraz narzędzi do jego nakładania na sadzonki lub drzewka, doniesienie preparatu na powierzchnię zabiegu, zabezpieczenie sadzonek lub drzewek.	ZAB-REPEL
15	Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną pakurami lub wełną	Nawijanie zabezpieczenia wokół pączka wierzchołkowego.	ZAB-UJPAK

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	2	3	4
16	Zabezpieczenie miodników przed spalowaniem przy użyciu repelentów	Przygotowanie preparatu oraz narzędzi do jego nakładania na sadzonki lub drzewka, doniesienie preparatu na powierzchnię zabiegu, zabezpieczenie sadzonek lub drzewek.	ZAB-MCHRN ZAB-MCHRG
17	Grodzenie upraw siatką zwieryzną siatka nowajz demontażu	Zabezpieczenie słupków przed zgnilizną, wykonanie dołków pod słupki, roznieślenie i zawieszenie słupków, doniesienie siatki, drutu itp., zawieszenie siatki, naciągnięcie i umocowanie jej do gruntu, wykonanie zamontowanie bram, furtek i przejść. W przypadku wyorania bruzdy ciągnikiem czas wykonania bruzdy rozliczyć wg normy WYK-PASCP a czas wykonania ogrodzenia wyliczyć jak dla pokryw nagłej.	GRODZ-SN GRODZ-SG GRODZ-SRN GRODZ-SRG
18	Demontaż (likwidacja) ogrodzeń	Zdjęcie siatki, rozbiórka przelazów/bram, wyjęcie lub ścięcie słupków na równo z podłożem, zasypianie dołków, przygotowanie odzyskanych materiałów w celu ich przewiezienia do miejsca składowania.	GRODZ-DEM
19	Przybicie okorowanych zerdzi w jednym rzędzie	Roznieśnienie przygotowanych zerdzi a następnie ich przybicie do słupków grodzieniolowych.	PRZYB-1ŻU
20	Smarowanie pni biopreparatem	Przygotowanie preparatu i narzędzi, doniesienie ich na powierzchnię, aplikacja preparatu (zgodnie z etykietą) i przykrycie pniaka ściółką.	SMAR-PBIO
21	Wykładanie pułapek na szkodniki wiłbrze	Przygotowanie pułapek – podłożenie podkładek, usunięcie gałęzi, opisanie pułapek na zaciosie.	PUL-WT
22	Wykładanie pułapek na ryjkowca (dołki chwytne, walki itp.)	Wykopywanie dołka o głębokości >30 cm i powierzchni około 900 cm ² , wraz z dołściem i włożeniem do niego krawka / gałęzi lub wyłożenie walka z doniesieniem i zdarceniem na nim pasa kory.	PUL-RYJ
23	Korowanie pułapek klasycznych i niszczenie kory	Korowanie pułapek i zniszczenie kory przez jej zakopanie lub spalenie.	KOR-PSO KOR-PSW KOR-NISZ
24	Korowanie pniaków w drzewostanach	Dojście do pniaka i jego okorowanie.	KOR-PNI
25	Badanie zapędzczenia gleby	Przygotowanie pojemników i roztworu soli kuchennej, dojście do powierzchni i wykopanie dołu próbnego (o wymiarach 1,0x0,5 m oraz o głębokości zależnej od poziomu przebywania pędaków i postaci doskonalej chrabąszy, nie mniej niż 0,5 m) wybranie pędaków, umieszczenie pędaków w oddzielnych opisanych pojemnikach z nasyconym roztworem soli kuchennej oraz zakopanie dołu.	SZUK-PĘDR
26	Jesienne poszukiwanie szkodników powierzchni próbnych wg zasad przyjętych dla jesiennych poszukiwań szkodników sosny metodą podkopową, lub 10 powierzchni o wielkości 0,5 m ² każda (1 próba dotyczy 10 powierzchni). Zebranie owadów z danej partii kontrolnej, umieszczenie ich w opisanych pudełkach. (1 próba dotyczy 10 badań).	Przeszukanie ściółki i gleby mineralnej na gł. 15 cm oraz całej powierzchni odziomka drzewa w sży korzeniowej do poziomu gleby mineralnej, na wyznaczonych powierzchniach próbnych wg zasad przyjętych dla jesiennych poszukiwań szkodników sosny metodą podkopową, lub 10 powierzchni o wielkości 0,5 m ² każda (1 próba dotyczy 10 powierzchni). Zebranie owadów z danej partii kontrolnej, umieszczenie ich w opisanych pudełkach. (1 próba dotyczy 10 badań).	SZUK-OWAD SZUK-10G
27	Wykonanie oraz odnowienie bruzd na pasach przeciwpożarowych	Wykonanie bruzdy. Odnowienie bruzdy polegające na przemieszaniu wierzchniej warstwy w celu odkrycia gleby mineralnej i wyrównaniu powierzchni bruzdy. Minimalna szerokość bruzdy 2 m.	PPOŻ-PASY PPOŻ-ODN

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	2	3	4
28	Porządkowanie terenów w ramach profilaktyki przeciwpożarowej	Porządkowanie terenu w ramach profilaktyki przeciwpożarowej po wykonanych zabiegach poprzez usunięcie martwych drzew, leżących gałęzi, pozostałości poeksploatacyjnych, ściętych nieokrzęsianych lub powalonych drzew oraz podszyciu i podrostu gatunków iglastych, z wyjątkiem jodły, polegające na ich wyniesieniu i rozrzuconiu w odległości co najmniej 30 m od granicy pasa drogowego, parkingu, miejsca postoju pojazdu lub skrajaju toru kolejowego.	PPOŻ-PORZ

VI. Prace wykonywane narzędziami mechanicznymi

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	2	3	4
1	Opryski środkami ochrony roślin, opryskiwaczem piecakowym z napędem spalinowym	Przygotowanie roztworu, przejście do miejsca wykonywania oprysku, wykonanie zabiegu oraz powrót do miejsca napełniania roztworem.	OPR-PSPAL
2	Wykaszanie chwastów w uprawach piarką na wysięgniku	Usuwanie roślin (roślinności zielonej, krzewów, krzewinek oraz zbędnych odrosli i nalołów drzew leśnych) utrudniających wzrost i rozwój wprowadzonych na uprawę drzewek docelowego składu gatunkowego.	KOSZ-PWN KOSZ-PWG
3	Spluchnianie gleby glebogryzarką	Spluchnianie gleby glebogryzarką.	SPUL-GZ

VII. Prace wykonywane sprzężajem konnym

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	2	3	4
1	Zdarcie pokrywy na pasach	Zdarcie pokrywy gleby na pasach o szerokości ok. 40 cm wraz z poprawianiem zdartych pasów.	WYK-PASK WYK-PASKO

VIII. Prace wykonywane urządzeniami zawieszanymi na ciągnikach kołowych

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	2	3	4
1	Przerabianie kompostu	Przerabianie kompostu z formowaniem przyzmy.	PRZER-K
2	Rozdrabnianie kory miynkami	Rozdrabnianie kory wraz z jej spryzmowaniem.	ROZDR-MŁ
3	Przygotowanie gleby w szkolce	Uprawa gleby (orka pełna, bronowanie, spulchnianie, wickowanie, walowanie, wyciskanie rządków siewnych lub szpar).	ORKA-SC ORSP-SC SPUL-SC BRON-SC WŁOK-SC WAŁ-SC WYC-SC
4	Siew nasion	Wyregulowanie siewnika (proba siewu), zaprawianie nasion, siew.	SIEW-DC SIEW-GC
5	Spulchnianie gleby na międzyrzędziach	Spulchnianie gleby na międzyrzędziach opiłaczem wielorzędowym.	SPUL-C
6	Szkółkowanie siewek	Ustawienie sadzarki (wykonanie próbnego przejazdu, ustalenie głębokości szkółkowania oraz więźby), załadunek sadzonek do pojemników z zabezpieczeniem korzeni przed wysychaniem, donoszenie sadzonek, sadzenie sadzonek.	SZK-IC1 SZK-IC2 SZK-IC3 SZK-IC5 SZK-LC1 SZK-LC2 SZK-LC3
7	Wyorywanie sadzonek i/lub podcinanie korzeni sadzonek	Wyorywanie sadzonek i/lub podcinanie korzeni.	WYOR-OK WYOR-CS
8	Nawożenie szkółki	Rozsiew kompostu, nawozów, wapna nawozowego równomiernie na powierzchnię.	SIEW-KC SIEW-NC SIEW-WAP
9	Opryskiwanie szkółek opryskiwaczem ciągnikowym	Opryskiwanie zasiewów opryskiwaczem ciągnikowym.	OPR-SC
10	Przygotowanie gleby	Uprawa gleby pod odnowienia, zalesienia, poprawki, uzupełnienia, plantacje, itp.	WYK-PASCZ WYK-PA5CZ WYK-P5GCZ WYK-POGCZ WYK-FRECCZ WYK-PASCZ ORKA-3UC ORKA-5UC WYRW-C WAŁ-UC
11	Spulchnianie gleby pogłębiaczem	Spulchnianie gleby pogłębiaczem.	SPUL-UC SPUL-BC

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody Czynności
1	2	3	4
12	Wykonanie doków za pomocą ciągnikowego świdra glebowego	Wiercenie doków ciągnikowym świdrem glebowym.	WYK-DOL-C
13	Sadzenie sadzonek	Ustawienie sadzarki (wykonanie próbnego przejazdu, ustalenie głębokości sadzenia i więźby) i sadzenie.	SADZ-BC SADZ-OC SADZ-C
14	Pielęgnowanie upraw i niszczenie chwastów w uprawach	Niszczenie chwastów w uprawach na międzyrzędziach.	PIEL-C
15	Opryskiwanie upraw opryskiwaczem	Wykonanie oprysku środkami ochrony roślin na uprawach.	OPR-UC
16	Opryskiwanie drewna w stosach i mygłach	Ustawienie tablic ostrzegawczych. Przygotowanie cieczy roboczej. Wykonanie oprysku.	OPR-DCP
17	Odchwasczenie i odnowienie bruzd na pasach	Przemieszanie warzchniej warstwy w celu odkrycia gleby mineralnej, wyrównanie powierzchni zmineralizowanej bruzdy o minimalnej szerokości pasa 2 m.	ODN-PASC
18	Zakładanie bruzdy na pasach przeciwpozarowych	Wykonanie bruzdy o minimalnej szerokości 2 m na nowo zakładanym pasie przeciwpozarowym wraz z przemieszaniem warzchniej warstwy w celu odkrycia gleby mineralnej w bruzdzie.	ZAK-PASC
19	Nawożenie mineralne poza szkółkami leśnymi	Rozsiew wapna lub nawozów.	SIEW-W2C SIEW-W15C SIEW-N3C SIEW-N15C
20	Rozdrabnianie pozostałości pozrębowych	Rozdrabnianie pozostałości pozrębowych (bez mieszania lub z mieszaniem z glebą).	ROZDR-PP ROZDR-PGL ROZDR-PDR
21	Rozdrabnianie stojących drzewek, krzewów i krzewinek (jeżyn, malin itp.) na pozarządkach i przepadłych uprawach	Rozdrabnianie drzewek stojących na pozarządkach i przepadłych uprawach oraz krzewów, malin, jeżyn, itp.	ROZME-DRZ ROZME-KRZ

IX. Prace wykonywane ciągnikami dużej mocy

Lp.	Czynność	Zakres czynności	Kody czynności
1	Wyrownywanie powierzchni niwelowanie terenu	3	4
1	Wyrownywanie powierzchni niwelowanie terenu	Spychanie, orka, wibkowanie, walowanie i niwelowanie terenu.	WYR-UG ORKA-UG WŁOKA-UG WAŁ-UG NIW-UG
2	Wykonanie rabatowalków plugiem specjalistycznym	Wyorywanie rabatowalków plugiem specjalistycznym.	WYK-RA0L1 WYK-RA0B1 WYK-RA2B1 WYK-RA2L1 WYK-RA4B1 WYK-RA4L1 WYK>RA4B1 WYK>RA4L1 WYK-RA0B2 WYK-RA0L2 WYK-RA2B2 WYK-RA2L2 WYK-RA4B2 WYK-RA4L2 WYK>RA4B2 WYK>RA4L2

Część D. Katalog norm czasu

I. Produkcja materiału sadzeniowego na powierzchniach otwartych – prace ręczne

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności	
				I	II
1	2	3	4	5	6
1	GRAB-R	Wygrabianie powierzchni z korzeni i pozostałości drzewnych	1 ar	0,379	0,417
2	SIEW-R	Siew nasion		1,417	1,546
3	SIEWS	Siew nasion przy pomocy ręcznych siewników		1,096	1,370
4	SZK-1R	Szalkowanie sadzonek do 1 roku z doniesieniem do miejsca szalkowania		2,939	3,265
5	SZK-WR	Jak wyżej lecz sadzonek 2-3 latiek	1000 szt.	6,719	6,954
6	SZK-ZR	Jak Lp. 4 lecz z zrzesów lub wycinków korzeniowych		2,192	2,375
7	SPUL-O	Wzniesanie gleby na międzyrzędziach opielaczem ręcznym		1,038	1,335
8	SPUL-R	Spułtowanie gleby na międzyrzędziach - dla Db i Bk również w okresie wschodów		1,370	1,553
9	SPUL-R1	Spułtowanie gleby na międzyrzędziach w okresie wschodów		2,192	2,466
10	PIEL-P	Pielenie - siewy pełne	1 ar	2,038	2,718
11	PIEL-P1	Pielenie - siewy pełne w okresie wschodów		6,515	8,469
12	PIEL-RN	Pielenie w rzędach lub pasach - dla Db i Bk również w okresie wschodów		2,813	3,349
13	PIEL-RN1	Pielenie w rzędach lub pasach w okresie wschodów		4,177	4,683
14	WYJ-1IR	Wyjście sadzonek 1-latek bez sortowania i liczenia - iglaste		0,774	0,968
15	WYJ-1LR	Jak Lp. 14 lecz sadzonek 2-3 letnich - liściaste		1,370	1,713
16	WYJ-2IR	Jak Lp. 14 lecz sadzonek 2-3 letnich - iglaste		1,432	1,790
17	WYJ-2LR	Jak Lp. 14 lecz sadzonek 2-3 letnich - liściaste		2,105	2,632
18	WYJ-4IR	Jak Lp. 14 lecz materiału 4-5 letniego - iglaste		2,243	2,989
19	WYJ-4LR	Jak Lp. 14 lecz materiału 4-5 letniego - liściaste		2,769	3,462
20	WYJ-1IW	Wyjście sadzonek jednolatek uprzednio wyoranych wyorywaczem - iglaste	1000 szt.	0,481	0,601
21	WYJ-1LW	Jak wyżej lecz 2-3 latek - liściaste		0,851	1,064
22	WYJ-2IW	Jak wyżej lecz 2-3 latek - iglaste		0,863	1,078
23	WYJ-2LW	Jak wyżej lecz 2-3 latek - liściaste		1,273	1,591
24	WYJ-4IS	Wyjście materiału szalkowanego 4-5 letniego - iglastego		1,400	1,750
25	WYJ-4LS	Jak wyżej lecz 4-5 letniego - liściastego		1,634	2,043
26	WYJ-FORM	Wyjście wielolatek drzew i krzewów do zadrzewień lub plantacji wraz z formowaniem korzeni		27,399	30,139

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności	
				I	II
1	2	3	4	5	6
59	POZ-Ł	- z łubinu		1,315	X
60	ZAL-T	Załadunek lub rozładunek materiału kompostowego - z torfu		0,526	X
61	ZAL-Ł	- z łubinu		0,395	X
62	PRZE-KOMR	Jednorazowe ręczne przerobienie kompostu z wapnem lub nawozami mineralnymi	1 mp	0,789	X
63	PRZE-R	Przesiewanie kompostu wraz z doniesieniem i przestawieniem raf		0,986	X
64	ZAL-KOMP	Załadunek kompostu na środek transportu		0,658	X
65	POZ-P	Pozyskanie pedów, cięcie zrzeszów, liczenie, wiązanie i dobowanie		3,945	X
66	SADZ-SW+D	Sadzenie wieloletek w szkółkach zadrzewieniowych wraz z ręcznym przygotowaniem dołków		16,439	17,352
67	PODK-WYN	Podkrzesywanie i formowanie drzewek do zadrzewień wraz z wyniesieniem gałęzi i etykietowanie, zabezpieczenie przed wysychaniem	1000 szt.	16,439	X
68	WIĄZ-PE	Wiązanie policzonych sadzonek w pęczki i etykietowanie, zabezpieczenie przed wysychaniem		0,164	X
69	ZEL-1	Zelowanie 1-latek		0,489	X
70	ZEL-2	Zelowanie 2-latek		1,063	X
71	ZEL-IL	Zelowanie sadzonek pozostałych		2,309	X

Uwaga: Dla dobowania sadzonek przy powierzchniach odnawianych/zalesianych stosować mnożnik zwiększający 2,00.

II. Produkcja materiału sadzeniowego w środowisku kontrolowanym

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach
1	2	3	4	5
72	PRZYG-SUB	Przygotowanie substratu		0,115
73	ZAL-SUB	Załadunek lub rozładunek trocin lub substratu		0,411
74	PRZER-SUB	Jednorazowe przerobienie substratu z wapnem lub nawozami	1 mp	0,224
75	DOW-PIAS	Dowóz piasku na powierzchnię i rozścielenie (jako warstwę filtrującą) taczkami		0,908
76	UKŁ-SUB	Układanie warstwy substratu o grubości ok. 15 cm		10,388
77	DEZ-OPR	Dezynfekcja podłoża - opryski		0,691
78	NAW-MINER	Wysiew nawozów mineralnych		0,209
79	ZEBR-SUB	Zebrańie zużytego substratu z wywiezieniem		16,754
80	GRAB-WYR	Grabienie i wyrównanie powierzchni przed obsiewem	1 ar	0,831
81	WAŁ-FOL	Wałowanie		0,262
82	ROZŁ-SUB	Przygotowanie substratu do ponownego obsiewu		21,919
83	WYC-RR	Wyciskanie rządków siewnych		0,151
84	SIEW-CRC	Siew nasion w rzadki		4,384
85	SIEW-PRC	Siew nasion rzutem		3,288

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności	
				I	II
1	2	3	4	5	6
27	SORT-1I	Sortowanie i liczenie sadzonek z zabezpieczeniem przed wysychaniem - 1 latek iglastych		0,399	X
28	SORT-1L	- 1 latek liściastych		0,405	X
29	SORT-2I	- 2 - 3 latek iglastych		0,495	X
30	SORT-2L	- 2 - 3 latek liściastych		0,587	X
31	SORT-4I	- 4 - 5 latek iglastych		1,268	X
32	SORT-4L	- 4 - 5 latek liściastych		0,827	X
33	SORT-WIEL	- wieloletek drzew i krzewów do zadrzewień		4,274	X
34	UKŁAD-1I	Liczenie i układanie sadzonek do pojemników - 1 latek iglastych		0,323	X
35	UKŁAD-1L	- 1 latek liściastych		0,399	X
36	UKŁAD-2I	- 2 - 3 latek iglastych		0,438	X
37	UKŁAD-2L	- 2 - 3 latek liściastych		0,548	X
38	ZAL-1IL	Załadunek przesortowanych i policzonych (związanych w pęczki/ulożonych w torbach lub skrzyniach) sadzonek na pojazdy z zabezpieczeniem do transportu lub rozładunek wraz z zabezpieczeniem - 1 latek iglastych	1000 szt.	0,081	X
39	ZAL-1LL	- 1 latek liściastych		0,127	X
40	ZAL-2IL	- 2 - 3 latek iglastych		0,137	X
41	ZAL-2LL	- 2 - 3 latek liściastych		0,181	X
42	ZAL-4IL	- 4 - 5 latek iglastych		0,173	X
43	ZAL-4LL	- 4 - 5 latek liściastych		0,216	X
44	ZAL-WIEL	- wieloletek drzew i krzewów do zadrzewień		0,658	X
45	DOŁ-1I	Dobowanie sadzonek z doniesieniem do dołu - 1 latek iglastych		0,153	X
46	DOŁ-1L	- 1 latek liściastych		0,209	X
47	DOŁ-2I	- 2 - 3 latek iglastych		0,241	X
48	DOŁ-2L	- 2 - 3 latek liściastych		0,328	X
49	DOŁ-4I	- 4 - 5 latek iglastych		0,379	X
50	DOŁ-4L	- 4 - 5 latek liściastych		0,517	X
51	DOŁ-WIEL	- wieloletek drzew i krzewów do zadrzewień		0,705	X
52	ZAL-1IP	Załadunek lub rozładunek sadzonek wraz z zabezpieczeniem w pojemnikach - 1 latek iglastych		0,022	X
53	ZAL-1LP	- 1 latek liściastych		0,033	X
54	ZAL-2IP	- 2 - 3 latek iglastych		0,044	X
55	ZAL-2LP	- 2 - 3 latek liściastych		0,044	X
56	OŚL-ATM	Osona szkółki przed ujemnymi wpływami zjawisk atmosferycznych	1 ar	0,522	X
57	OŚL-REG	Regulowanie położenia osłon		0,197	X
58	POZ-T	Pozyskanie materiałów na kompost wraz z ułożeniem do transportu - z torfu	1 mp	2,192	X

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach
1	2	3	4	5
86	PIEL-NAM	Pielenie z wyniesieniem chwastów		7,701
87	PRZER-NAM	Przerzedzanie siewów z pielieniem		9,133
88	WYJ-1IN	Wyjście, sortowanie, liczenie, zabezpieczenie do transportu - 1-latek iglastych		0,948
89	WYJ-1LN	- 1-latek liściastych		2,135
90	WYJ-1ZN	- 1-latek trzeczów ukorzenionych	1000 szt.	3,687
91	WYJ-2IN	- 2-3-latek iglastych		1,435
92	WYJ-2LN	- 2-3-latek liściastych		2,457
93	SZK-SIEW	Szkółkowanie siewek do gruntu		3,836
94	SZK-NAPEŁ	Szkółkowanie 1-2-latek do doniczek wraz z napełnieniem doniczek substratem		26,485
95	NAP-DONSU	Napełnianie doniczek lub woreczków foliowych substratem oraz ubicie	1000 szt. donic	15,526
96	WYK-WORF	Wykonanie woreczków i cylindrów foliowych		18,266
97	SIEW-DON	Siew do doniczek	1 m ²	0,192
98	PRZER-DON	Przerzedzanie siewów w doniczkach		0,822
99	ZAL-DONT	Załadunek pojemników z doniczkami na pojazd lub rozładunek i układanie doniczek w tunelu	1000 szt. donic	4,384
100	BAL-SZT	Balotowanie sadzonek metodą Nisuli		0,208
101	UKL-BALSZ	Ułożenie balotów do przechowywania na balotowisku	1 szt. balotu (1 balot)	0,044
102	PIE-BALSZ	Pielenie chwastów w balotach z wyniesieniem na balotowisku		0,011
103	OSL-BAL	Ostona balotów – zdjęcie lub założenie mat	1 ar	1,370

III. Produkcja materiału sadzeniowego z zakrytym systemem korzeniowym (w szkółkach kontenerowych)

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach
1	2	3	4	5
104	SR-BK<400	Siew podkalkowanych nasion buka do kontenerów ponad 400 sztuk na 1 m ²		1,735
105	SR-BK>400	Siew nasion lipy grabu po 2-4 sztuk do celii kontenerów o zagęszczeniu cel do 400 sztuk na 1 m ²		1,553
106	SR-IN<400	Siew nasion klonów i jesionu 1-3 szt. do celii kontenerów o zagęszczeniu cel do 400 sztuk na 1 m ²		1,553
107	SR-IN>400	ponad 400 sztuk na 1 m ²		1,370
108	SR-SK<400	Siew nasion do zagęszczeniu cel do 400 sztuk na 1 m ²	1000 szt. cel	2,740
109	SR-SK>400	ponad 400 sztuk na 1 m ²		2,557
110	SR-DB<400	Siew nasion dębów z uprzednim obciążeniem 1/4-1/3 zolejdzia do kaset o zagęszczeniu cel do 400 sztuk na 1 m ²		2,649
111	SR-DB>400	ponad 400 sztuk na 1 m ²		2,375
112	SR-DB-0BC	Obcinanie 1/4-1/3 zolejdzii przed siewem do kontenerów	1000 szt.	1,233
113	PRZ-R<400	Przezywanie nadmiernych ilości siewek sosny, świerka i modrzewia w kontenerach	1000 szt. cel	0,639

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach
1	2	3	4	5
114	PRZ-R>400	o zagęszczeniu cel do 400 sztuk na 1 m ² ponad 400 sztuk na 1 m ²		0,544
115	PIEL-KON1	Pielenie chwastów w kontenerach o zagęszczeniu cel do 400 sztuk na 1 m ²		0,228
116	PIEL-KON2	Pielenie chwastów w kontenerach o zagęszczeniu cel ponad 400 sztuk na 1 m ²	1 m ²	0,274
117	SORT-KON1	Sortowanie sadzonek w kontenerach o zagęszczeniu cel do 400 sztuk na 1 m ²	1000 szt. sadz. wysort.	2,101
118	SORT-KON2	ponad 400 sztuk na 1 m ²		1,918
119	ZEST-KON<8 ³	Zestawienie kontenerów z sadzonkami do 8 kg z palet na ziemię na czas zimy	1000 szt. kont.	8,000
120	ZEST-KON>9 ³	Zestawienie kontenerów z sadzonkami powyżej 9 kg z palet na ziemię na czas zimy		13,000

IV. Odnowienia, zalesienia i plantacje – prace ręczne

1. Przygotowanie gleby

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
121	WYK-PASR	Zdarcie pokryw na pasach						
122	ODN-RPP	Poprawianie wyoranych bruzd pasów	1000 mb	19,609	23,168	27,372	32,340	38,210
123	WYK-TAL40	Zdarcie pokryw na talerzach 40 cm x 40 cm		14,455	17,270	20,632	24,649	29,448
124	WYK-TAL60	Zdarcie pokryw na talerzach 60 cm x 60 cm		20,983	25,068	29,949	35,780	42,746
125	WYK-PL12	Zdarcie pokryw na placówkach o średnicy 1,2 m	1000 szt.	43,381	47,187	50,992	54,036	60,125
126	WYK-TALOK	Zdarcie pokryw na talerzach pod okapem drzewostanu o wymiarach 40 cm x 40 cm		13,869	16,569	19,795	23,649	28,254
127	POP-TAL	Poprawianie talerzy		11,275	13,471	16,094	19,227	22,970
128	PRZ-PAS	Przekopanie gleby na pasach w miejscu sadzenia	1000 mb	18,276	20,293	22,532	25,019	27,780
129	PRZ-TALSA	Przekopanie gleby na talerzach w miejscu sadzenia		9,167	10,952	13,084	15,632	18,675
130	PRZ-PL12	Przekopanie gleby na placówkach o średnicy 1,2 m	1000 szt.	31,204	36,532	42,620	49,470	57,081

² Normy tymczasowe na okres planowania, do czasu opracowania normy metodą analityczną. Powyższe określenie pracochłonności dokonano na podstawie informacji przekazanych przez Samuela Śliwę (Nadleśnictwo Rudy Raciborskie) i Józefa Maksymowicza (Nadleśnictwo Oleszyce).

³ Normy tymczasowe na okres planowania, do czasu opracowania normy metodą analityczną. Powyższe określenie pracochłonności dokonano na podstawie informacji przekazanych przez Samuela Śliwę (Nadleśnictwo Rudy Raciborskie) i Józefa Maksymowicza (Nadleśnictwo Oleszyce).

2. Specjalne przygotowanie gleby

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
131	WYK-KOPRM	Wykonanie kopczyków o wymiarach 40 x 40 x 30 cm		60,277	73,063	88,589	106,855	128,774
132	WYK-KOPRD	Wykonanie kopczyków o wymiarach 60 x 60 x 40 cm	1000 szt.	118,728	132,427	147,953	164,392	182,658
133	WYK-DOŁRM	Wykonanie dołków o wymiarach 40 x 40 x 40 cm w glebie bez zarzanej pokrywy	1000 mb	69,077	81,267	95,608	112,480	132,330
134	WYK-RABAT	Wykonanie rabatowałków	1000 mb	120,554	137,907	158,912	180,831	204,577
135	WYK-PLWY1	Wykonanie placówek wyższych o wysokości o 0,4 m i o średnicy 1,2 m	1 szt.	0,493	0,594	0,712	0,868	1,050
136	WYK-PLWY2	Wykonanie placówek wyższych o wysokości o 0,4 m i o średnicy 2 m	1 szt.	1,735	2,101	2,557	3,105	3,653

3. Siew

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności			
				I	II	III	IV
1	2	3	4	5	6	7	8
137	SIEW-RCP	Siew ciągły, przerywany lub kupkowy	1000 mb	1,461	1,644	1,918	2,192

4. Sadzenie wraz z donoszeniem sadzonek

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności			
				I	II	III	IV
1	2	3	4	5	6	7	8
138	SADZ-1KP	Sadzenie 1 latek pod kostur na pasach i talerzach		10,005	12,507	15,633	19,542
139	POPR-1KP	Jak wyżej lecz w poprawkach i uzupełnieniach		13,007	16,259	20,323	25,404
140	SADZ-1KR	Sadzenie 1 latek pod kostur na placówkach, kopczykach, wałkach i rabatowałkach		12,006	15,008	18,760	23,450
141	SAD-B<150	Sadzenie sadzonek z zakrytym systemem korzeniowym o bryłce do 150 cm ³	1000 szt.	6,306	9,330	13,804	20,423
142	POP-B<150	Jak wyżej lecz w poprawkach i uzupełnieniach		8,544	12,641	18,703	27,672
143	SAD-B<300	Sadzenie sadzonek z zakrytym systemem korzeniowym o bryłce do 300 cm ³		8,544	12,641	18,703	27,672
144	POP-B<300	Jak wyżej lecz w poprawkach i uzupełnieniach		11,577	17,128	25,341	37,493
145	SAD-B>300	Sadzenie sadzonek z zakrytym systemem korzeniowym o bryłce powyżej 300 cm ³		15,685	23,207	34,335	50,800
146	POP-B>300	Jak wyżej lecz w poprawkach		21,252	31,444	46,522	68,831

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności			
				I	II	III	IV
1	2	3	4	5	6	7	8
147	SADZ-1M	i uzupełnieniach Sadzenie 1 latek w jamkę		18,128	21,153	24,683	28,803
148	SADZ-1MM	Sadzenie wielolatek w jamkę		22,084	27,605	34,506	43,132
149	POPR-1MM	Jak wyżej lecz w poprawkach i uzupełnieniach		25,707	30,757	36,799	44,029
150	SADZ-WB	Sadzenie wielolatek w jamkę z bryłką		28,795	42,603	63,033	93,260
151	POPR-WB	Jak wyżej lecz w poprawkach i uzupełnieniach		39,015	57,724	85,405	126,359
152	SADZ-W+D	Sadzenie wielolatek drzewek ukoronowanych w dolki wraz z wykopaniem dołków		71,237	96,169	129,829	175,269
153	SADZ-W	Sadzenie wielolatek drzewek ukoronowanych w dolki uprzednio wykonane		35,618	48,085	64,914	87,634
154	SADZ-1D	Sadzenie 1 latek w jamki przygotowane „kolczatką”		6,028	8,137	10,985	14,830

Uwaga: poz. 141 – 146 dotyczą głównie sadzonek 1-rocnych z produkcji kontenerowej sadzonych z użyciem specjalistycznych kosturów.

V. Pielęgnowanie i ochrona lasu – prace ręczne lub przy użyciu narzędzi mechanicznych

1. Pielęgnowanie upraw

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
155	MOT-PLANT	Zmotywienie pokrywy wokół drzewek (plantacje)	1000 szt.	30,139	36,532	43,838	52,971	63,930
156	MOT-TAL	Zniszczenie chwastów (zmotywienie) wokół sadzonek na talerzach		21,549	23,944	26,604	29,560	32,844
157	MOT-PAS	Zniszczenie chwastów (zmotywienie) wokół sadzonek na pasach	1000 mb	5,088	5,692	6,368	7,124	7,970
158	OPR-CHWAS	Chemiczne niszczenie chwastów opryskiwaczem ręcznym	1 ha	3,458	4,700	6,387	8,679	11,795

Uwaga: należy zapoznać się z opisami zawartymi w części B tabeli III katalogu.

2. Pielęgnowanie upraw – wykaszanie konkurencyjnej roślinności przy użyciu narzędzi ręcznych

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach dla grupy uciążliwych gatunków roślin *					
				Stopień trudności					
				1	2	3	4	5	6
				I	II	III	IV	V	VI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
159	KOSZ-CRN	Wykaszanie chwastów	1 ha	14,119	25,061	36,004	46,946	57,889	68,831

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach dla grupy uciążliwych gatunków roślin *						
				I	II	III	IV	V	VI	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
160	KOSZ-CRG	Wykazanie chwastów w uprawach oraz usuwanie zbędnych nalołów zmechanizowanym w terenach o nachyleniu do 40%	1 ha	11,505	20,422	29,339	38,256	47,174	56,091	
		Jak wyżej o nachyleniu 41% i większym		14,737	26,159	37,581	49,003	60,425	71,846	

Uwaga: należy zapoznać się z opisami zawartymi w części B, tabeli IV katalogu.

3. Wykazanie konkurencyjnej roślinności z użyciem pilarki na wysięgniku (wykaszarki)

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach dla grupy uciążliwych gatunków roślin *						
				I	II	III	IV	V	VI	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
161	KOSZ-PWN	Wykazanie chwastów w uprawach oraz usuwanie zbędnych nalołów sprzętem zmechanizowanym w terenach o nachyleniu do 40%	1 ha	11,505	20,422	29,339	38,256	47,174	56,091	
162	KOSZ-PWG	Jak wyżej o nachyleniu 41% i większym		14,737	26,159	37,581	49,003	60,425	71,846	

Uwaga: należy zapoznać się z opisami zawartymi w części B, tabeli IV katalogu.

4. Normy czasu dla czyszczeń wczesnych i czyszczeń późnych w terenie o nachyleniu do 40%

Lp.	Kod czynności	Procent usuniętych drzewek gatunków głównych	J. m.	Norma czasu w normogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I grupa gatunkowa czyszczenia wczesne i późne								
163	CZ>05S<40	do 5%		12,216	14,883	18,050	21,884	26,551
164	CZ>05S<40	6% - 30%		15,466	18,133	21,300	25,134	29,801
165	CZ>30S<40	31% - 50%	1 ha	20,341	23,008	26,175	30,009	34,677
166	CZ>50S<40	51% - 75%		25,681	28,348	31,515	35,349	40,016
167	CZ>75S<40	>75%		32,413	35,081	38,248	42,082	46,749
II grupa gatunkowa czyszczenia wczesne								
168	CW<05D<40	do 5%		17,346	21,134	25,631	31,075	37,703
169	CW>05D<40	6% - 30%		21,962	25,749	30,246	35,690	42,318
170	CW>30D<40	31% - 50%	1 ha	28,885	32,672	37,169	42,613	49,241
171	CW>50D<40	51% - 75%		36,467	40,254	44,751	50,196	56,823
172	CW>75D<40	>75%		46,027	49,814	54,312	59,756	66,383
III grupa gatunkowa czyszczenia późne								
173	CP<05D<40	do 5%		15,514	18,901	22,923	27,792	33,720
174	CP>05D<40	6% - 30%		19,642	23,029	27,051	31,920	37,848
175	CP>30D<40	31% - 50%	1 ha	25,833	29,221	33,243	38,112	44,039
176	CP>50D<40	51% - 75%		32,615	36,002	40,024	44,893	50,821
177	CP>75D<40	>75%		41,165	44,552	48,575	53,444	59,371

Uwaga: należy zapoznać się z opisami zawartymi w części B tabeli V i VI katalogu.

5. Normy czasu dla czyszczeń wczesnych i czyszczeń późnych w terenie o nachyleniu od 41%

Lp.	Kod czynności	Procent usuniętych drzewek gatunków głównych	J. m.	Norma czasu w normogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I grupa gatunkowa czyszczenia wczesne i późne								
178	CZ<05S>41	do 5%		15,307	18,648	22,616	27,418	33,265
179	CZ>05S>41	6% - 30%		19,379	22,720	26,687	31,490	37,337
180	CZ>30S>41	31% - 50%	1 ha	25,486	28,827	32,795	37,597	43,444
181	CZ>50S>41	51% - 75%		32,175	35,516	39,484	44,286	50,133
182	CZ>75S>41	> 75%		40,609	43,950	47,918	52,720	58,567
II grupa gatunkowa czyszczenia wczesne								
183	CW<05D>41	do 5%		21,736	26,480	32,114	38,934	47,237
184	CW>05D>41	6% - 30%		27,518	32,262	37,896	44,716	53,018
185	CW>30D>41	31% - 50%	1 ha	36,190	40,934	46,568	53,388	61,691
186	CW>50D>41	51% - 75%		45,689	50,433	56,067	62,887	71,189
187	CW>75D>41	> 75%		57,665	62,409	68,043	74,863	83,165
II grupa gatunkowa czyszczenia późne								
188	CP<05D>41	do 5%		19,440	23,683	28,722	34,821	42,247
189	CP>05D>41	6% - 30%		24,611	28,854	33,893	39,992	47,418
190	CP>30D>41	31% - 50%	1 ha	32,367	36,610	41,649	47,749	55,174
191	CP>50D>41	51% - 75%		40,862	45,105	50,144	56,244	63,669
192	CP>75D>41	> 75%		51,574	55,817	60,855	66,955	74,380

Uwaga: należy zapoznać się z opisami zawartymi w części B tabeli V i VI katalogu.
Na pozycjach planu o nachyleniach między 80% a 200% można stosować dodatki współczynnik zwiększający od 1,1 do 1,5.

6. Pielęgnowanie młodników

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
193	PRZYC-DB	Przycinanie Db na bezpieczkę	1000	4,566	X	X	X	X
194	FORM-ZAD	Pielęgnowanie drzewek w zadziwieniach	szt.	87,676	105,334	126,549	152,037	182,658

7. Melioracje agrotechniczne

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
195	KOP-ROW	Wykopy ziemne o różnych przekrojach	1 m3	1,482	2,024	2,765	3,778	5,161
196	PORZ>100	Oczyszczanie zrzębów, gruntów porolnych, halizn i piazowin ze zbędnych podrostów, odrosli, krzewów i krzewinek poprzez wycinanie i wynoszenie wyciętego materiału - dla 100% pokrycia powierzchni	1 ha	19,899	33,685	57,021	96,523	163,391
197	UPR-GLEB	Uprawa gleby na piaskach narazonych na erozję wietrzna		51,144	60,277	71,237	X	X
Porządkowanie powierzchni z pozostałości pożębowych								
198	PORZ-STOS	Wynoszenie i układanie pozostałości w stosy niewymiarowe		0,451	0,503	0,561	0,625	0,697
199	PORZ-ROZD	Znoszenie i układanie pozostałości do rozdrabniania	1 mp	0,271	0,302	0,336	0,375	0,418
200	PORZ-SPAL	Spalanie		0,099	X	X	X	X

8. Usuwanie podszytów i podrostów, wycinanie, znoszenie i układanie w stosy niewymiarowe z pozostawieniem na powierzchni

LP	Kod czynności	Procent pokrycia powierzchni	J.m.	Wysokość podszytu i podrostu		
				do 1 m	1 do 2 m	powyżej 2 m
1	2	3	4	5	6	7
teren równy lub falisty						
201	WPOD-31N	10 - 30%		21,231	X	X
202	WPOD-32N	10 - 30%		X	29,545	X
203	WPOD-33N	10 - 30%		X	X	34,853
204	WPOD-61N	31 - 60%		25,046	X	X
205	WPOD-62N	31 - 60%	1 ha	X	41,115	X
206	WPOD-63N	31 - 60%		X	X	48,501
207	WPOD>61N	Powyżej 60%		34,853	X	X
208	WPOD>62N	Powyżej 60%		X	57,214	X
209	WPOD>63N	Powyżej 60%		X	X	67,493
teren o nachyleniu powyżej 23%						
210	WPOD-31G	10 - 30%		25,478	X	X
211	WPOD-32G	10 - 30%		X	35,454	X
212	WPOD-33G	10 - 30%		X	X	41,824
213	WPOD-61G	31 - 60%		30,055	X	X
214	WPOD-62G	31 - 60%	1 ha	X	49,338	X
215	WPOD-63G	31 - 60%		X	X	58,201
216	WPOD>61G	Powyżej 60%		41,824	X	X
217	WPOD>62G	Powyżej 60%		X	68,657	X
218	WPOD>63G	Powyżej 60%		X	X	80,992
Wyniesienie wyciętych podszytów do rozdrobienia, zrzębkowania lub naturalnego rozkładu						
teren równy lub falisty						
219	PPOD-31N	10 - 30%		7,306	X	X
220	PPOD-32N	10 - 30%		X	14,613	X
221	PPOD-33N	10 - 30%		X	X	18,266
222	PPOD-61N	31 - 60%		11,873	X	X
223	PPOD-62N	31 - 60%	1 ha	X	19,179	X
224	PPOD-63N	31 - 60%		X	X	25,572
225	PPOD>61N	Powyżej 60%		18,266	X	X
226	PPOD>62N	Powyżej 60%		X	25,572	X
227	PPOD>63N	Powyżej 60%		X	X	36,532

8. Usunięcie podszytów i podrostów, wycinanie, znoszenie i układanie w stosy niewymiarowe z pozostawieniem na powierzchni

teren o nachyleniu powyżej 23%						
1	2	3	4	5	6	7
228	PPOD-31G	10 - 30%		10,959	X	X
229	PPOD-32G	10 - 30%		X	17,535	X
230	PPOD-33G	10 - 30%		X	X	21,919
231	PPOD-61G	31 - 60%		15,800	X	X
232	PPOD-62G	31 - 60%	1 ha	X	23,928	X
233	PPOD-63G	31 - 60%		X	X	31,143
234	PPOD>61G	Powyżej 60%		22,650	X	X
235	PPOD>62G	Powyżej 60%		X	32,878	X
236	PPOD>63G	Powyżej 60%		X	X	43,838

VI. Ochrona lasu

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
237	OPR-OCHRO	Chemiczna ochrona roślin opryskiwaczem ręcznym	1 ha	X	23,813	26,458	29,398	32,665
238	ZAB-REPEL	Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną przy użyciu repelentów		14,371	16,907	19,891	23,401	27,531
239	ZAB-UPAK	Jw. przez nawinięcie pakul lub wełny	1000 szt.	4,157	5,196	6,495	8,119	10,148
240	ZAB-MCHRN	Zabezpieczenie miodników przed spalowaniami przy użyciu repelentów		7,680	10,303	13,822	X	X
241	ZAB-MCHRG	Jw. w warunkach górskich		X	X	X	18,543	24,876
242	GRODZ-SN	Grodzenie upraw przed zwierzyną siałką		11,347	13,744	16,141	18,538	X
243	GRODZ-SRN ⁴	Jw. siałką rozbiórkową		12,482	15,118	17,755	20,392	X
244	GRODZ-SG	Grodzenie upraw przed zwierzyną siałką w warunkach górskich	100 mb	X	15,944	18,724	21,505	24,285
245	GRODZ-SRG ⁵	Jw. siałką rozbiórkową		X	17,538	20,596	23,656	26,714
246	GRODZ-DEM	Demontaż grodzień		2,144	3,737	6,516	11,359	19,803
247	PRZYB-1ZU	Przybicie okorowanych żerdzi w jednym rzędzie		0,783	0,870	0,967	1,074	1,194
248	ZAB-UPAL3	Zabezpieczenie drzewek przed zwierzyną 3 palikami	1000 sadz.	46,296	51,440	57,156	63,506	70,563
249	ZAB-UPAL2	Zabezpieczenie drzewek przed zwierzyną 2 palikami		38,946	43,273	48,081	53,424	59,360
250	ZAB-OŚŁON	Zabezpieczanie miodników przed spalowaniami osłonkami	1000 szt.	7,363	8,900	10,757	13,003	15,716
251	PUŁ-WT	Wykładanie pułapek na szkodniki włośnice	1 szt.	0,219	X	X	X	X

⁴ GRODZ-SRN - normy tymczasowe opracowane metodą ekspercką na okres planowania, do czasu opracowania normy metodą analityczną.

⁵ GRODZ-SRG - normy tymczasowe opracowane metodą ekspercką na okres planowania, do czasu opracowania normy metodą analityczną.

VIII. Katalog norm czasu dla prac innych wykonywanych narzędziami mechanicznymi

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
264	OPR-PSPAL	Opyski środkami ochrony roślin opyskiwaczem plecakowym z napędem spalinywym	1 ha	8,827	10,769	13,138	16,027	19,553
265	SPUL-GZ	Spulchnianie gleby glebogryzarką	1 ha	9,135	10,747	12,643	14,875	17,500

IX. Katalog norm czasu na prace wykonywane sprzężeniem konnym

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
266	WYK-PASK	Zdarcie pokrywy na pasach	1000 mb	0,941	0,988	1,043	1,098	1,176
267	WYK-PASKO	Jak wyżej lecz pod okapem drzewostanu		1,255	1,412	1,569	1,725	1,961

X. Prace wykonywane urządzeniami zawieszanymi na ciągnikach kołowych

1. Prace w szkółkach leśnych i zadrzewieniowych

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w stanowiskogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności		Ustalenia dodatkowe
				I	II	
1	2	3	4	5	6	7
268	PRZER-K	Przerabianie kompostu	1 mp	0,042	x	
269	ROZDR-MŁ	Rozdrabnianie kory młynkami		0,205	x	
270	ORKA-SC	Orka pełna		0,044	0,052	
271	ORSP-SC	Orka pełna wraz ze spulchnieniem gleby		0,049	0,058	
272	SPUL-SC	Spulchnianie gleby		0,019	0,023	
273	BRON-SC	Bronowanie		0,022	0,026	
274	WŁÓK-SC	Wyrównywanie powierzchni Włóka	1 ar	0,017	0,020	
275	WYC-SC	Wyciskanie rządków siewnych lub wyciskanie szpar		0,050	0,059	
276	WAŁ-SC	Walowanie pełnej orki -jednokrotne		0,042	0,049	
277	SIEW-DC	Siew nasion drobnych		0,096	0,113	
278	SIEW-GC	Siew nasion grubych		0,124	0,146	
279	SPUL-C	Spulchnianie gleby na międzyczęściach wielorzędowym		0,041	0,048	pomocnik

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach /jedn. miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
252	PUL-RYJ	Wykładanie pułapek na ryjkowce -dłki chwytnie, walki itp.	1 szt.	0,136	x	x	x	x
253	KOR-PSO	Korowanie pułapek i niszczenie kory - sosna	1 m³	2,238	x	x	x	x
254	KOR-PŚW	Korowanie pułapek i niszczenie kory - świerk	1 m³	2,740	x	x	x	x
255	KOR-NISZ	Niszczenie kory po korowaniu pułapek	1 m³ pułapek	0,274	x	x	x	x
256	KOR-PNI	Korowanie pniaków w drzewostanach	1 ha	14,613	17,809	21,736	26,577	32,330
257	SZUK-PĘDR	Badanie zapędzania gleby - dół o objętości do 0,5 m³	1 szt.	0,679	0,848	1,060	1,325	1,657
258	SZUK-OWAD	Próbnę poszukiwania owadów metodą podkapową	1 pow.	3,219	3,787	4,455	5,241	x
259	SZUK-10G	Próbnę poszukiwanie owadów metoda 10 powierzchni próbnych. 1 próba dotyczy 10 badań.	1 szt.	3,058	3,375	3,725	4,112	x
260	SMAR-PBIO	Smarowanie biopreparatem* pni	1 ha	4,107	7,375	13,241	23,774	x

Uwaga: *Stopnie trudności dla czynności SMAR-PBIO:

stopień trudności	charakterystyka
I	do 100 pni/ha
II	Od 101 do 200 pni/ha
III	201 do 400 pni/ha
IV	pow. 400 pni/ha

VII. Ochrona przeciwpożarowa lasu

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w normogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
261	PPOŻ-PASY	Wykonanie brzozy o minimalnej szerokości 2 m na nowo zakładanych pasie przeciwpożarowym	1000 mb	71,237	86,762	105,028	126,947	153,432
262	PPOŻ-ODN	Odnawianie brzozy o minimalnej szerokości 2 m na pasie przeciwpożarowym		39,271	44,751	51,144	57,537	64,843
263	PPOŻ-PORZ	Porządkowanie terenów w ramach profilaktyki przeciwpożarowej po zabiegach	1 ha	11,296	15,061	20,082	26,775	35,700

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w stanowiskogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności		Ustalenia dodatkowe
				I	II	
1	2	3	4	5	6	7
280	SZK-IC1	Mechaniczne szkółkowanie siewek iglastych - sadzarka jednorzędową		1,388	1,633	zespół 2-3 osoby
281	SZK-IC2	- sadzarką dwurzędową		0,822	0,965	zespół 4-5 osób
282	SZK-IC3	- sadzarką trzyrzędową		0,568	0,668	zespół 6 osób
283	SZK-IC5	- sadzarką pięciorzędową	1000mb rzędu sadz.	0,504	0,594	zespół 8 osób
284	SZK-LC1	Mechaniczne szkółkowanie siewek liściastych - sadzarką jednorzędową		1,516	1,782	zespół 2-3 osoby
285	SZK-LC2	- sadzarką dwurzędową		0,883	1,039	zespół 4-5 osób
286	SZK-LC3	- sadzarką trzyrzędową		0,632	0,742	zespół 6 osób
287	SZK-LC5	- sadzarką pięciorzędową	1000mb rzędu sadz.	0,525	0,620	zespół 8 osób
288	WYOR-CK	Wyorywanie i podcinanie sadzonek ciągnikowym wyorywaczem kłamirowym lub aktywnym		0,121	0,142	
289	WYOR-CS	Wyorywanie lub podcinanie sadzonek ciągnikowym podcinaczem sekcijnym	1 ar	0,179	0,211	zespół 2 osobowy
290	SIEW-KC	Rozsiew kompostu rozrzućnikiem	1 mp	0,118	0,138	
291	SIEW-NC	Rozsiew nawozów startowo rozrzućnikiem		0,560	0,659	
292	SIEW-WAP	Rozsiew wapna nawozowego	1 ha	1,479	1,740	
293	OPR-SC	Opryskiwanie szkółek opryskiwaczem ciągnikowym		2,197	2,585	

2. Odnowienia, zalesienia, poprawki, uzupełnienia, plantacje

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w stanowiskogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności					Ustalenia dodatkowe
				I	II	III	IV	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
294	WYK-PASCZ	Wyorywanie bruzd plugiem leśnym		0,496	0,619	0,772	0,964	1,203	
295	WYK-PA5CZ	Jak wyżej lecz na pow. do 0,5 ha (np. gniazda)		0,627	0,783	0,977	1,219	1,521	
296	WYK-POGCZ	Wyorywanie bruzd plugiem leśnym z pogłębiaczem	1000 mb	0,621	0,775	0,967	1,206	x	
297	WYK-P5GCP	Wyorywanie bruzd plugiem leśnym z pogłębiaczem na pow. do 0,5 ha (np. gniazda)		0,785	0,979	1,222	1,525	x	

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w stanowiskogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności					Ustalenia dodatkowe
				I	II	III	IV	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
298	WYK-PASCP	Wyorywanie bruzd plugiem leśnym pod okapem		0,602	0,752	0,938	1,170	1,461	
299	WYK-FRECZ	Przygotowania gleby frezem w pasy		0,777	0,969	1,209	1,509	1,883	
300	ORKA-3UC	Orka pełna na głębokość do 30 cm		4,109	5,178	6,493	8,219	10,274	
301	ORKA-5UC	Orka pełna na głębokość do 50 cm		8,219	9,863	11,917	13,972	x	
302	WYRW-WC	Wyrywanie powierzchni wólką	1 ha	0,452	0,493	0,534	0,584	x	
303	WAŁ-UC	Wałowanie pełnej orki		0,592	0,616	0,641	0,666	x	
304	SPUL-UC	Spulchnianie gleby		1,110	1,233	1,397	1,562	x	
305	SPUL-BC	Spulchnianie gleby w bruzdach	1000 mb	0,747	0,932	1,163	1,451	x	
306	WYK-DOL-C	Wykonanie dółków ciągnikowym świderem glebowym	1000 szt.	8,788	10,588	12,756	x	x	+ pomocnik
307	SADZ-BC	Sadzenie w bruzdach na powierzchni zaplaczanej		1,562	1,931	2,383	x	x	+ zespół 3 osobowy
308	SADZ-OC	- po pełnej orce	1000 szt.	1,151	1,356	1,562	x	x	+ zespół 3 osobowy
309	SADZ-C	- na powierzchni zaplaczanej bez wyorywania bruzd		1,973	2,137	2,383	x	x	+ zespół 3 osobowy

3. Melioracje agrotechniczne

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w stanowiskogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności			
				I	II	III	IV
1	2	3	4	5	6	7	8
310	ROZDR-PP	Rozdrabnianie pozostałości porzębnych na całej powierzchni a) bez mieszania z glebą b) bez mieszania z glebą na powierzchniach z wyrobioną drobnicą		12,036	14,689	17,926	21,876
311	ROZDR-PDR	c) wraz z mieszaniem z glebą		4,865	5,937	7,245	8,842
312	ROZDR-PGL	Mechaniczne rozdrabnianie stojących drzewek na porzryskach i przepadłych uprawach	1 ha	20,547	22,191	24,657	27,944
313	ROZME-DRZ	Mechaniczne rozdrabnianie krzewów malin, jeżyn, itp.		19,725	x	x	x
314	ROZME-KRZ			13,150	x	x	x

Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych

4. Pielęgnowanie i ochrona lasu

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w stanowiskogodzinach na jednostkę miary w stopniu trudności				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
315	PIEL-C	Pielęgnowanie międzyrzędzi (przejazdy co drugi rząd)	1 ha	1,644	2,014	2,466	3,041	3,699
316	OPR-UC	Opyskiwanie opryskiwaczem	100 l cieczy	1,973	2,229	2,525	2,890	3,284
317	OPR-DCP	Opyskiwanie drzewna w stosach i mygłach	100 l cieczy	0,296	x	x	x	x
318	ODN-PASC	Odcwaszczanie, odnawianie brzozy o minimalnej szerokości 2 m na pasie przeciwpożarowym	1000 mb	0,335	x	x	x	x
319	ZAK-PASC	Wykonanie brzozy o minimalnej szerokości 2 m na nowo zakładanym pasie przeciwpożarowym	1000 mb	0,617	0,777	0,975	1,294	1,542
320	SIEW-W2C	Rozsiew nawozowego wraz z zapładnieniem i rozładunkiem - przy dawce do 2 ton/ha	1 ha	0,181	0,197	0,214	0,230	0,247
321	SIEW-W15C	Rozsiew nawozów mineralnych - dawka do 300 kg/ha	1000 kg/ha	0,666	0,690	0,715	0,740	0,764
322	SIEW-N3C	Rozsiew nawozów mineralnych - dawka do 300 kg/ha	1000 kg/ha	0,666	0,690	0,715	0,740	0,764
323	SIEW-N15C	Rozsiew nawozów mineralnych - dawka do 1500 kg/ha	1000 kg/ha	0,049	0,053	0,057	0,061	0,066

5. Wyrównywanie powierzchni, niwelowanie terenu, wiókowanie, wiatowanie

Lp.	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w stanowiskogodzinach/jedn. miary				
				I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9
324	WYR-UG	Wyrównywanie powierzchni po karczowaniu (łyżką spychacza)	1 ha	1,850	2,159	2,544	2,929	3,314
325	ORKA-UG	Orka pełna	1 ha	4,016	4,685	5,354	6,023	6,692
326	WŁÓKA-UG	Wiókowanie - szerokość wióki do 5 mb	1 ha	0,648	0,739	0,847	0,956	1,065
327	WAŁ-UG	Wiałowanie - szerokość wału do 4 mb	1 ha	0,798	0,914	1,047	1,180	1,313
328	NIW-UG	Niwelowanie terenu	1 ha	3,623	4,163	4,780	5,397	6,014

Wyjaśnienia do stopni trudności:

stopień trudności	charakterystyka
I	siedliska borowe – teren równy i falisty
II	siedliska borowe – teren pagórkowaty lub podmokły, siedliska lasowe – teren równy i falisty,
III	siedliska lasowe – teren pagórkowaty lub podmokły

6. Wykonanie rabatowałków

LP	Kod czynności	Wyszczególnienie	J.m.	Norma czasu w stanowiskogodzinach na jednostkę miary	
				Iglaste	Liściaste
1	2	3	4	5	6
329	WYK-RA0B1	Wykonanie rabatowałków pługiem specjalistycznym 1-odkładnicowym na powierzchni bez pniaków	1000 mb rowu	1,203	x
330	WYK-RA0L1	Wykonanie rabatowałków bez pniaków	1000 mb rowu	x	1,203
331	WYK-RA2B1	Wykonanie rabatowałków do 200 pni/1 ha	1000 mb rowu	1,415	x
332	WYK-RA2L1	Wykonanie rabatowałków do 200 pni/1 ha	1000 mb rowu	x	1,698
333	WYK-RA4B1	Wykonanie rabatowałków 201 - 400 pni/1 ha	1000 mb rowu	1,665	x
334	WYK-RA4L1	Wykonanie rabatowałków 201 - 400 pni/1 ha	1000 mb rowu	x	1,998
335	WYK>RA4B1	Wykonanie rabatowałków powyżej 400 pni/1 ha	1000 mb rowu	1,959	x
336	WYK>RA4L1	Wykonanie rabatowałków powyżej 400 pni/1 ha	1000 mb rowu	x	2,350
337	WYK-RA0B2	Wykonanie rabatowałków pługiem specjalistycznym 2-odkładnicowym na powierzchni bez pniaków	1000 mb rowu	1,443	x
338	WYK-RA0L2	Wykonanie rabatowałków bez pniaków	1000 mb rowu	x	1,443
339	WYK-RA2B2	Wykonanie rabatowałków do 200 pni/1 ha	1000 mb rowu	1,698	x
340	WYK-RA2L2	Wykonanie rabatowałków do 200 pni/1 ha	1000 mb rowu	x	2,038
341	WYK-RA4B2	Wykonanie rabatowałków 201 - 400 pni/1 ha	1000 mb rowu	1,998	x
342	WYK-RA4L2	Wykonanie rabatowałków 201 - 400 pni/1 ha	1000 mb rowu	x	2,397
343	WYK>RA4B2	Wykonanie rabatowałków powyżej 400 pni/1 ha	1000 mb rowu	2,350	x
344	WYK>RA4L2	Wykonanie rabatowałków powyżej 400 pni/1 ha	1000 mb rowu	x	2,820